

20.11.2018

Kokousaika 20.11.2018 15:30 - 18:46

Kokouspaikka Lautakunnan sali, Kansakoulukatu 3

Läsnä

Jäsenet

Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Rautava, Risto	varapuheenjohtaja
Asko-Seljavaara, Sirpa	
Hernberg, Kaisa	
Hyttinen, Nuutti	
Kaleva, Atte	
Kivelä, Mai	
Modig, Silvia	läsnä § 575-581, poistui klo 18:03
Rantanen, Tuomas	läsnä § 575-582, poistui klo 18:30
Rissanen, Laura	läsnä § 575-581, poistui klo 18:03
Soininvaara, Osmo	
Koskela, Antti	varajäsen
Ylitalo, Jaana Susanna	varajäsen

Muut

Aho, Mikko	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Hyvärinen, Silja	hallintojohtaja
Stauffer, Jaakko	tekninen johtaja
	läsnä § 577-592, saapui klo 15:57
Haapanen, Sami	tonttipäällikkö
Luomanen, Jussi	kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö
Manninen, Rikhard	yleiskaavapäällikkö
Piimies, Marja	asemakaavapäällikkö
Putkonen, Reetta	liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö
Ravantti, Mikko	hallintopäällikkö
Mäntymäki, Heikki	viestintäpäällikkö
Sillanpää, Laura	lakimiesharjoittelija
Sulkkonen, Katja	hallintosihteeri
Ahonen, Pertti	it-asiantuntija
Heinänen, Jouni	tiimipäällikkö
	asiantuntija
	läsnä § 580
Hämäläinen, Katariina	projektipäällikkö
	asiantuntija

20.11.2018

	Keisanen, Reetta	läsnä § 578-579 liikennesuunnittelija asiantuntija
	Linnosmaa, Juhani	läsnä § 582 projektipäällikkö asiantuntija
	Mentu, Sakari	läsnä § 581 arkkitehti asiantuntija
	Moilanen, Katja	läsnä § 577, 580 liikennetutkija asiantuntija
	Näveri, Mikko	läsnä § 582 arkkitehti asiantuntija
	Suvanto, Tommi	läsnä § 577 arkkitehti asiantuntija
	Väistö, Eeva	läsnä § 580 liikenneinsinööri asiantuntija läsnä § 578-579
Puheenjohtaja		
	Anni Sinnemäki	apulaispormestari 575-592 §
Esittelijät		
	Mikko Aho	kaupunkiympäristön toimialajohtaja 575-592 §
Pöytäkirjanpitäjä		
	Katja Sulkko	hallintosihteeri 575-592 §

20.11.2018

§	Asia	
575	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
576	Asia/2	Ilmoitusasiat
577	Asia/3	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, kauppakeskus Itiksen vanhimman rakennusosan (Itäkatu 7) tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12535)
578	Asia/4	Lauttasaarentien, Lauttasaaren sillan ja Porkkalankadun liikennesuunnitelma
579	Asia/5	Lauttasaaren silta, katusuunnitelman hyväksyminen
580	Asia/6	Lapinlahden sairaalan (Lapinlahdentie) asemakaavamuutoksen periaatteet
581	Asia/7	Kilpailun järjestäminen Lapinlahden sairaala-alueen rakennusten myymiseksi
582	Asia/8	Pyöräilybarometri 2018
583	Asia/9	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle vuoden 2018 talousarviokohdan 804 puistot ja liikunta-alueet sitovien alakohdienten välisten määrärahojen siirrosta
584	Asia/10	Olympiastadionia ympäröivien puistoalueiden puistosuunnitelman hyväksyminen
585	Asia/11	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Paavo Arhinmäen toivomusponnosta koskien Kumpulanpuron ennallistamista
586	Asia/12	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran toivomusponnosta liikenteen sujuvoittamisesta
587	Asia/13	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Petrus Pennasen ym. valtuustoaloitteesta Kruunusiltojen avaamisesta yöaikaan takseille ja sähköbusseille
588	Asia/14	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Said Ahmed Suldaanin ym. valtuustoaloitteesta koskien maksutonta joukkoliikennettä pitkäaikaistyöttömille
589	Asia/15	Kaavatontin 46053/14 uudelleenvuokraaminen Viidentalo Oy:lle (Pitä-

20.11.2018

		jänmäki, kaavatontti 46053/14)
590	Asia/16	Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 22.3.2018 § 46
591	Asia/17	Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 23.3.2018 48 §
592	Asia/18	Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 8.11.–14.11.2018 tekemien päätösten seuraaminen

§ 575

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Atte Kalevan ja varatarkastajaksi jäsen Mai Kivelän.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

20.11.2018

Asia/2

§ 576

Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 577

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, kauppakeskus Itiksen vanhimman rakennusosan (Itäkatu 7) tarkis- tettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12535)

HEL 2017-007993 T 10 03 03

Hankennumero 0750_12

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 13.11.2018 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12535 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Itäkeskus) korttelin 45173 tonttia 5 sekä liikenne- ja ka-tualueita.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloajana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Sörnäistenkatu 1, sekä internet-sivuilla: Päätök-senteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavas-ta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Sakari Mentu ja arkkitehti Mik-ko Näveri. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Palautusehdotus:

Risto Rautava: Asia palautetaan uuteen valmisteluun niin, että suojelul-la ei vaikeuteta kauppakeskuksen elinkaaren edellyttämiä tavanomaisia ylläpito- ja peruskorjaustoimenpiteitä eikä estetä kauppakeskuksen tar-vitsemia muutostöitä toiminnallisuuden ja turvallisuuden parantamiseksi eikä vaikeuteta Tallinnanaukion kehittämistä alueen asukkaille viihtyi-sämmäksi ja turvallisemmaksi.

Kannattaja: Laura Rissanen

Asian käsittelyn palauttamisesta äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Asia palautetaan uuteen valmisteluun niin, että suojelulla ei vaikeuteta kauppakeskuksen elinkaaren edellyttämiä tavanomaisia ylläpito- ja peruskorjaustoimenpiteitä eikä estetä kauppakeskuksen tarvitsemia muutostöitä toiminnallisuuden ja turvallisuuden parantamiseksi eikä vaikeuteta Tallinnanaukion kehittämistä alueen asukkaille viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi.

Jaa-äännet: 7

Kaisa Hernberg, Mai Kivelä, Antti Koskela, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Jaana Susanna Ylitalo

Ei-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Risto Rautava, Laura Rissanen

Tyhjä: 1

Osmo Soininvaara

Kaupunkiympäristölautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 7-5 (1 tyhjä).

Palautusehdotuksen puolesta äänestäneet Risto Rautava, Laura Rissanen, Sirpa Asko-Seljavaara, Atte Kaleva ja Nuutti Hyttinen jättivät päätöksestä samansisältöisen eriävän mielipiteen seuraavin perusteluin: Asia palautetaan uuteen valmisteluun niin, että suojelulla ei vaikeuteta kauppakeskuksen elinkaaren edellyttämiä tavanomaisia ylläpito- ja peruskorjaustoimenpiteitä eikä estetä kauppakeskuksen tarvitsemia muutostöitä toiminnallisuuden ja turvallisuuden parantamiseksi eikä vaikeuteta Tallinnanaukion kehittämistä alueen asukkaille viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Mikko Näveri, arkkitehti, puhelin: 310 37331
mikko.naveri(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta 13.11.2018
- 2 Ilmakuva 13.11.2018
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12535 kartta, päivätty 13.11.2018
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12535 selostus, päivätty 13.11.2018, päivitetty Kylk:n 20.11.2018 päätöksen mukaiseksi
- 5 Tilastotiedot 13.11.2018
- 6 Vuorovaikutusraportti 20.8.2018, täydennetty 13.11.2018
- 7 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 6

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on turvata kauppakeskus Itiksen vanhimman osan rakennustaiteellisesti arvokkaiden julkisivujen säilyminen. Rakennus valmistui vuonna 1984. Rakennus on merkittävä sekä osana arkkitehti Erkki Kairamon tuotantoa että osana Itäkeskuksen kaupunkirakenteellista kokonaisuutta. Itäkeskus on ollut esikuvana myöhemmille suomalaisille kauppakeskuksille.

Kaavan laatimisen taustalla on rakennuksen omistajan, viranomaisten ja järjestöjen välinen erimielisyys julkisivujen suojelun tavoitteista. Rakennustaiteen seura teki lokakuussa 2015 Uudenmaan ELY-keskukselle suojeluesityksen rakennuksen julkisivuista, joihin oltiin silloin suunnittelemassa muutoksia. Uudenmaan ELY-keskus ei ratkaisussaan alkuvuodesta 2017 määrännyt kauppakeskuksen vanhimman osan julkisivuja suojeltaviksi rakennusperintölailla ja vaan katsoi, että suojelu tapahtuu asemakaavoituksen keinoin.

Julkisivuja ja ns. pasaasin valokattoa koskeva suojelumääräys (sr-2) on ainoa merkittävä voimassa olevaan asemakaavaan esitetty muutos. Alueelle ei esitetä rakennusoikeuteen, rakennusalueen rajaukseen tai tilojen käyttöön liittyviä muutoksia. Suojelumääräyksen lisäksi vähäiset voimassa olevaan kaavaan tehtävät kaavamerkintöjen ja -määräysten muutokset ovat luonteeltaan teknisiä ja ajanmukaistavia.

Suojelumääräys ja sen taustat sekä perustelut on esitetty tarkemmin kaavaselostuksen kohdassa Suojelukohteet.

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta ja kaavaratkaisun sisällöstä on neuvoteltu kiinteistön omistajan kanssa.

Kaavaratkaisulla turvataan rakennustaiteellisesti merkittävän kohteen julkisivujen ja keskeisten sisätilojen säilyminen.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Nyt laaditussa kaavaratkaisussa on myös otettu huomioon Helsingin uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) tavoitteet.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueella on kauppakeskus Itiksen vanhin rakennusosa, joka on liitoksissa kauppakeskuksen uudempiin rakennusosiin, Hansa-siltaan sekä metroaseman sisäänkäyntihalliin. Osa kauppakeskusrakennuksen rakennusosista sijaitsee pilarein kannatettuina ulokkeina tontin ulkopuolella Tallinnanaukioon sekä metro- ja bussiterminaalin aukioon kuuluvilla, kaupungin hallinnassa olevilla alueilla.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1982-2005.

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Katualueet ovat kaupungin omistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Viranomaisten kannantotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat pääasiassa suojelumääräyksen sisältöön. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että kaavaluonnoksen suojelumääräystä tarkennettiin nähtäville asetetussa kaavaehdotuksessa.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat mm. kaavamuutoksen tavoitteisiin ja rakennus-suojelun mielekkyyteen yleisesti, kuulemisen ja tiedottamiseen, suojelumääräyksen ja selostuksen sisältöön, kaava-aineistoon, sisätilojen suojeluun ja suojelusta aiheutuvaan haittaan.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 2 kpl.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaavaluonnoksen suojelumääräystä on tarkistettu ja täydennetty nähtäville asetetussa kaavaehdotuksessa mm. saavutettavuuteen ja pasaasiin liittyviltä osin.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 28.8–26.9.2018

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä, mistä on ilmoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin yksi muistutus. Muistutuksessa esitetyt huomautukset kohdistuivat mm. pasaasikäytävä suojeluun, suojelumääräyksen tulkintaan ja suojelusta aiheutuvaan haittaan.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

- kaupunginmuseo
- Museovirasto

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan suojelumääräys on asianmukainen ja se turvaa arkkitehtuurihistoriallisesti arvokkaan kauppakeskuksen vanhimman osan arvot maankäyttö- ja rakennuslain sekä rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain tarkoittamalla tavalla.

Kaupunginmuseon lausunnossa on tehty huomioita kaavamääräyksen suhteesta alkuperäisen konstruktion ja rakennustavan sekä alkuperäisen värityksen säilyttämiseen.

Museoviraston lausunnossa on tehty huomioita olennaisten muutosten arvioinnista ja museoviranomaisten kuulemisesta.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen, kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa julkisen nähtävilläolon yhteydessä esitettyjen huomautusten johdosta.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia: Suojelumääräyksessä sana ”suojeluviranomainen” on korvattu sanalla ”Museovirasto”. Kaavaselostusta on täydennetty suunnittelu- ja käsittelyvaiheiden ja vaikutusten arvioinnin osalta.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Kaavaratkaisun johdosta ei maanomistajille koidu merkittävää hyötyä, joten kaupunginhallituksen 9.6.2014 (§ 685) tekemän päätöksen mukaiselle maankäytösopimusmenettelylle ei ole tarvetta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Mikko Näveri, arkkitehti, puhelin: 310 37331
mikko.naveri(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 310 37217

20.11.2018

Asia/3

sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta 13.11.2018
- 2 Ilmakuva 13.11.2018
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12535 kartta, päivätty 13.11.2018
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12535 selostus, päivätty 13.11.2018
- 5 Tilastotiedot 13.11.2018
- 6 Vuorovaikutusraportti 20.8.2018, täydennetty 13.11.2018
- 7 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Mielipiteet
- 2 Muistutus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa
Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 6

Tiedoksi

Kaupunginkanslia/Villeneuve, Hakola, Lindén

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 13.11.2018 § 569

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 24.9.2018

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 16.4.2018

20.11.2018

Asia/4

§ 578

Lauttasaarentien, Lauttasaaren sillan ja Porkkalankadun liikennesuunnitelma

HEL 2018-009911 T 08 00 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat liikenneinsinööri Eeva Väistö ja projektipäällikkö Katariina Hämäläinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Sirpa Asko-Seljavaara: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Eeva Väistö, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37353
eeva.vaisto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä liikennesuunnitelman numero 6893 (liite 1) mukaiset järjestelyt Lauttasaarentien, Lauttasaaren sillan ja Porkkalankadun välillä Meripuistotie–Tallberginkatu katusuunnitelmien suunnitteluperiaatteiksi.

Esittelijän perustelut

Tiivistelmä

Lauttasaaren sillan tulevan peruskorjauksen yhteydessä on päivitetty sillan ja sen päissä olevien katuosuuksien liikennejärjestelyt vastaamaan muuttuneita suunnitteluperiaatteita ja -ohjeita. Koko matkalle on suunniteltu pyöräliikenteen tavoiteverkon mukaiset yksisuuntaiset pyö-

rätiet. Liikenneturvallisuutta parannetaan erityisesti jalankulun ja pyöräilyn osalta erottamalla eri kulkumuodot selkeästi toisistaan ja varaamalla mm. riittävät odotustilat pysäkeille ja keskikorokkeille. Suunnitelma sisältää Lauttasaarentielle myös uudet puurivit molemmin puolin katua.

Autoliikenteelle varattavien kaistojen määrä sillalla on herättänyt runsasta keskustelua. Sillan peruskorjaussuunnittelu käynnistyi 2017 olemassa olevan 2+2-kaistaisen poikkileikkauksen mukaisena, mutta nykyiselle vähentyneelle autoliikenteelle riittää itse sillalla yksi ajokaista suuntaansa. Autoliikenteen toimivuus ei määriy itse sillan kaistojen määrä vaan sillan päissä olevien liikennevaloristeysten kaistajärjestelyt.

Lauttasaaren sillalle esitetään autoliikenteelle 1+2 -kaistainen ratkaisu, jossa kaksi kaistaa johtaa länteen Lauttasaareen ja yksi itään Helsingin keskustaan. Esitys pohjautuu suunnitteluohjeisiin, toimivuustarkasteluihin, katusuunnitelman esilläolon yhteydessä HSL:lta ja pelastuslaitokselta pyydettyihin lausuntoihin sekä osallisilta saatuihin mielipiteisiin.

Lähtökohdat ja tavoitteet

Lauttasaaren silta on valmistunut vuonna 1969 ja sen peruskorjaus on ohjelmoitu vuosille 2019–2021. Peruskorjauksen yhteydessä on tarpeen uusida myös sillan ja sen päätyosien katujen liikennejärjestelyt. Liikennesuunnitelma esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle samassa kokouksessa Lauttasaaren sillan katusuunnitelman kanssa (suunnitelmapiiirustus nro 30921/1). Lauttasaarentien ja Porkkalankadun katusuunnitelmat valmistellaan liikennesuunnitelman pohjalta lautakunnan käsiteltäväksi vuosien 2019-2020 aikana.

Liikennesuunnittelun lähtökohtia ovat liikkumisen kehittämisohjelma (Kh 12.1.2015), pyöräliikenteen tavoiteverkko (Kslk 22.5.2012) ja autoliikenteen verkkoselvitys (kslk 9.5.2017) sekä näissä ohjelmissa asetetut tavoitteet liikenneverkon kehittämiselle. Liikkumisen kehittämisohjelman yleisenä tavoitteena on liikenteen kasvun ohjaaminen kestäviin kulkutapoihin ja kestävien kulkutapojen saavutettavuuden nostaminen kilpailukykyiseksi autoliikenteen saavutettavuuden kanssa. Tavoitteena on myös, että matka-ajat ovat ennustettavia kaikilla kulkutavoilla.

Autoliikenteen toimivuuden kannalta ratkaisevaa ei ole sillan kaistamäärä vaan liikennevaloristeykset sillan päissä. Itse sillalla autoliikenteen määrä on vähentynyt 2000-luvun aikana lähes puoleen (-46 %).

Vuonna 2000 Lauttasaaren sillan keskimääräinen arkivuorokauden liikennemäärä oli noin 23 000 ajoneuvoa. Tänä vuonna keskimääräinen arkivuorokauden liikennemäärä on ollut noin 12 500 ajoneuvoa. Pyöräliikenteen osalta Lauttasaaren sillalla on laskettu seudun suurimmat pyöräilijöiden määrät vuorokaudessa.

Lauttasaaren sillan liikennemäärien kehityksen seuranta on luotettavaa. Kohteen autoliikenne- ja pyöräliikennemääriä seurataan kiinteillä laskentapisteillä. Autojen laskentalaiteita kierrätetään eri laskentapisteissä vuosittain siten, että yksittäisen kohteen laskentatietoa saadaan kerrallaan vähintään noin kahden viikon ajalta. Seurantaan otetaan keskiarvo arkipäivien laskentatuloksista. Autoliikenteen laskentalaite on tänä vuonna ollut Lauttasaaren sillan kiinteässä laskentapisteessä 5.1.2018 - 27.1.2018, 13.2.2018 - 25.3.2018, 30.5.2018 - 12.6.2018 ja 24.8.2018 - 10.9.2018.

Liikennesuunnitelmassa on otettu huomioon autoliikenteen verkkoselvitys, jossa Lauttasaarentie ja Porkkalankatu ovat toiminnalliselta luokaltaan alueellisia kokoojakatuja. Suunnittelun tavoitteena on vähentää Lauttasaarentien houkuttelevuutta läpiajoliikenteelle ja ohjata pääliikennesuunnat käyttämään autoliikenteen verkon mukaisia pääkatuja eli Länsiväylää, joka jo nykytilanteessa tarjoaa nopeimman autoreitin lännestä Helsingin keskustaan.

Pyöräliikenteen tavoiteverkossa Lauttasaarentie ja Porkkalankatu ovat osa pyöräliikenteen pääverkkoa. Tavoiteverkon pyörätiet ovat koko reitillä yksisuuntaiset. Tällä hetkellä Lauttasaarentiellä ja Porkkalankadulla välillä Meripuistotie-Tallberginkatu on kaksisuuntaiset pyörätiejärjestelyt molemmin puolin katua.

Jalankulun olosuhteiden parantaminen on ollut suunnitelman yksi keskeisimmistä päämääristä niin sillalla kuin mantereellakin.

Suunnitelma

Lauttasaarentie

Pyörätiet muutetaan yksisuuntaisiksi Lauttasaarentiellä, Lauttasaaren sillalla ja Porkkalankadulla välillä Meripuistotie-Tallberginkatu. Kadun liikenneturvallisuutta parannetaan erityisesti jalankulun ja pyöräilyn osalta erottamalla eri kulkumuodot selkeästi toisistaan tasoerotelluin. Pyöräilijät ohjataan risteyksissä autoliikenteen liikennevalo-ohjauksen mukaan.

Jalankulkijoiden odotusalueisiin liikennevaloristeyksissä ja suojateiden keskikorokkeilla tehdään riittävät ja selkeät tilavaraukset. Bussipysäkkien määrä säilytetään. Pysäkkien pituutta pienennetään, mutta odotustiloja levennetään. Lauttasaarentielle on suunniteltu uudet puurivit molemmin puolin katua. Suunnitelma sisältää myös parannuksia Lauttasaarentien huolto-, asiointi- ja vieraspysäköintiin.

Ajokaistojen määrät pysyvät muilta osin ennallaan, mutta Lauttasaarentiellä on Meripuistotien risteuksen itäpuolella ja sillalla yksi suoraan

menevä ajokaista. Lauttasaaren puolella Meripuistotien ja Lauttasaarentien valoristeyksestä pääsee jo nyt vain yksi ajokaista kerrallaan kohti Lauttasaaren siltaa. Autoliikenteen simulaatiossa on todettu, että Lauttasaaren sillan välittömässä läheisyydessä olevat Pohjoiskaaren liikennevalot välittävät aamuhuipputunnin aikana risteykseen tulevan tänä vuonna lasketun autoliikenteen niin, ettei ruuhkaa synny. Jos liikennemäärät tulevaisuudessa kasvavat, on mahdollista rakentaa Pohjoiskaaren risteyksen itäpuolelle toinen vastaanottava kaista, joka päättyy Lauttasaaren sillalle tullessa.

Lauttasaaren silta

Sillalle esitetään nykyisen 2+2 ajokaistan sijaan 2+1 ajokaistaa, joista kaksi kaistaa johtaa Lauttasaaren suuntaan ja yksi kaista keskustan suuntaan. Autoliikenteen toimivuutta ei ratkaise sillan kaistamäärä vaan liikennevaloristeykset sillan päissä.

Liikennejärjestelyissä on pyritty tarjoamaan hyvä laatutaso kaikille liikennemuodoille. Lauttasaaren sillalla eteläreunan jalkakäytävä on suunnitelmassa leveydeltään 4 metriä ja pohjoinen 2,5 metriä. Yksisuuntaiset pyörätiet ovat leveydeltään 2,5 metriä ja ne erotetaan jalkakäytävästä 5 cm tasoerolla. Ajoradan ja pyörätien välissä on 0,8 metriä leveä erotuskaista, joka toimii lumitilana ja parantaa talvipyöräilyn olosuhteita. Erotuskaista lisää myös turvallisuutta auto- ja pyöräliikenteen välillä. Lauttasaaren sillalle mahtuu suunnitteluohjeen mukaiset 3,5 metriä leveät ajokaistat molempiin suuntiin. Lauttasaaren päin esitetty toinen ajokaista (sisempi) on 3,3 metriä leveä. Suunnitteluohjeen mukainen ajokaista varmistaa myös isomman ajoneuvon sujuvan etene-
misen sillalla, mikä vaikuttaa myönteisesti autoliikenteen toimivuuteen.

Autoliikenteen välityskyky on vähintään kohtuullinen sekä aamu- että iltaruuhkassa.

Porkkalankatu

Porkkalankadun ja Tallberginkadun risteykseen tarvitaan autoliikenteen toimivuuden turvaamiseksi kaksi vastaanottavaa kaistaa sillalle tultaessa. Vastasuunnassa sillasta itään päin säilyvät nykyiset kaksi kaistaa suoraan kohti Helsingin keskustaa.

Salmisaarenrannan yhteys Tammasaarenlaituriin alikulun kautta katkaistaan. Samoin ajoyhteys Porkkalankadulta Salmisaarenrantaan poistuu. Tilat otetaan pyöräteiden käyttöön sekä pyörätien eritasoyhteydeksi. Tallberginkadun risteystä supistetaan välityskyvyn parantamiseksi.

Klaarantien risteykseen tulee niin sanottu ylijatkettu jalkakäytävä ja pyörätie. Ylijatkettu jalkakäytävä tarkoittaa korotettua kadunosaa, jonka ylittäessään autot väistävät sekä jalankulkijoita että pyöräilijöitä.

Suunnitelman vaikutukset

Jalankulun turvallisuus ja viihtyisyys paranevat. Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden väliset konfliktit vähenevät parannetun erottelun ansiosta. Alueen esteettömyys paranee.

Jalankulkijat ylittävät pyörä- ja autokaistat liikennevaloissa suojatiellä, ja jalkakäytävillä on rauhallinen tila odottaa valojen vaihtumista. Huolto- ja asiointiliikenteen pysäköintipaikkojen lisääminen vähentää jalkakäytäväpysäköintiä.

Pyöräliikenteen selkeys ja turvallisuus paranevat yksisuuntaisten pyörätiejärjestelyjen myötä etenkin risteyksissä. Lauttasaarentien ja Porkkalankadun ylitykset tapahtuvat autoliikenteen liikennevalo-ohjauksen vaiheessa. Yksisuuntaisten pyöräteiden reitistön täydentyessä myös nykyisten Lauttasaarentien yksisuuntaisten pyöräkaistojen ajosuuntien noudatettavuus paranee.

Suunnitelman vaikutukset bussiliikenteeseen ovat vähäiset. Bussimat-kustajan turvallisuus paranee Lauttasaarentien pysäkeillä, koska bus-sista voi astua pysäkkikatokseen. Kaiteet katoksen vieressä auttavat bussimat-kustajia ja pyöräilijöitä havaitsemaan toisensa.

Asiointipysäköintipaikkojen määrä kasvaa Lauttasaarentien itäpäässä 15:lla eli niitä on yhteensä 25. Tämä helpottaa asiointia ja parantaa siten kivijalkaliikkeiden toimintaedellytyksiä. Myös huoltoliikenteen toimi-minta helpottuu uusien pysäköintipaikkojen myötä.

Autoliikenteen toimivuus koko suunnittelualueella on vähintään kohtuul-linen sekä aamu- että iltaruuhka-aikana. Lauttasaaren ja keskustan vä-lisen alueen suurimmat autoliikenteen sujuvuusongelmat sijoittuvat Porkkalankadun ja Mechelininkadun risteykseen, joiden toimivuuteen suunnitelman ratkaisulla ei vaikuteta.

Kustannukset

Liikennesuunnitelman toteuttamisen kustannusarvio on noin 1,65 mil-joonaa euroa, josta Lauttasaarentien osuus on 1,4 miljoonaa euroa ja Porkkalankadun osuus on 0,25 miljoonaa euroa.

Vuorovaikutus

Liikennesuunnitelma on tehty yhteistyössä Helsingin seudun liikenteen (HSL), pelastuslaitoksen ja sillan peruskorjaussuunnittelijoiden kanssa.

20.11.2018

Luonnokset sillan 2+2- ja 1+1-kaistaisista olivat esillä kaupungin verkkosivuilla 15.–28.8.2018 sekä Jätkäsaaren kirjasto & infokeskuksessa samanaikaisesti Lauttasaaren sillan katusuunnitelmaluonnoksien kanssa. Katu- ja liikennesuunnitelmaluonnokset olivat esillä myös Helsingin kaupungin info- ja näyttelytila Laiturissa 23.–28.8.2018 välisenä aikana. Katusuunnitelma- ja liikennesuunnitelmaluonnoksia koskeva yleisötilaisuus pidettiin Jätkäsaaren kirjasto & infokeskuksessa 22.8.2018 klo 17–19. Esillä olon aikana oli mahdollista antaa mielipiteitä sähköpostitse, puhelimitse ja palautelomakkeilla.

Mielipiteiden ja asiantuntijalausuntojen perusteella liikennesuunnitelmaluonnos korjattiin niin, että ratkaisu perustuu 2+1 ajokaistaan sillalla. Liikennesuunnitelmaluonnos oli esillä 10.–23.10.2018 kaupungin verkkosivuilla, Lauttasaaren kirjastossa ja Jätkäsaaren kirjasto & infokeskuksessa. Liikennesuunnitelmaluonnosta esiteltiin yleisötilaisuudessa 11.10.2018 Lauttasaaren ala-asteen koululla.

Liikennesuunnitelmaluonnoksen eri vaiheissa saadut mielipiteet ja vastaukset niihin on koottu vuorovaikutusraporttiin, joka on liitteenä 3.

Jatkotoimenpiteet

Lauttasaaren sillan katusuunnitelman suunnitelmapiiirustus nro 30921/1 käsitellään samaan aikaan kaupunkiympäristölautakunnassa liikennesuunnitelman kanssa. Kaupunkiympäristön toimiala laatii Lauttasaarentien ja Porkkalankadun katusuunnitelmat vuosien 2019–2020 aikana.

Toteutus

Katujen rakentaminen on tarkoitus toteuttaa Lauttasaaren sillan peruskorjauksen yhteydessä, joka on ohjelmoitu vuosille 2019–2021.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Eeva Väistö, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37353
eeva.vaisto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikennesuunnitelma 6893
- 2 Suunnitelmaselostus
- 3 Vuorovaikutusraportti

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 579

Lauttasaaren silta, katusuunnitelman hyväksyminen

HEL 2018-008562 T 10 05 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat liikenneinsinööri Eeva Väistö ja projektipäällikkö Katariina Hämäläinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Sirpa Asko-Seljavaara: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katariina Hämäläinen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 20706
katariina.m.hamalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä seuraavan katusuunnitelman:

- Lauttasaaren silta, suunnitelmapiirustus nro 30921/1 (liite 2)

Lisäksi lautakunta päättää määrätä katusuunnitelman hyväksymispäätöksen tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Lauttasaaren silta on osa alueellista kokoojakatua, joka yhdistää Lauttasaaren ja Länsisataman kaupunginosat. Katusuunnitelma perustuu

voimassa oleviin asemakaavoihin nro 6004 ja nro 6209 (hyväksytty 22.5.1968 ja 10.9.1969). Lauttasaaren sillan peruskorjauksen on suunniteltu käynnistyvän vuonna 2019. Samassa yhteydessä on tarkoitus toteuttaa sillalle katusuunnitelman mukaiset uudet kaistajärjestelyt. Kaistajärjestelyt perustuvat Lauttasaaren sillan katusuunnitelman kanssa samaan aikaan kaupunkiympäristölautakunnassa käsiteltävänä olevaan liikennesuunnitelmaan nro 6893. Liikennesuunnitelman nro 6893 mukaan myös Lauttasaarentien kaistajärjestelyjä, katuvälillä Meripuis-totie-Lauttasaaren silta ja Porkkalankadun kaistajärjestelyjä, katuvälillä Lauttasaaren silta-Tallberginkatu pitää muuttaa, joten Lauttasaarentien itäpäähän ja Porkkalankadun länsipäähän katusuunnitelmien laatiminen käynnistetään alkuvuodesta 2019.

Lauttasaaren sillan peruskorjauksen yhteydessä sillalle on mahdollista toteuttaa eri liikennemuodoille viimeisimpien suunnitteluohjeiden mukaiset kaistaleveydet ja mahdollistaa Helsingin kaupungin pyöräilyn tavoiteverkossa (hyväksytty kslk 22.5.2012) määriteltyjen yksisuuntaisten pyöräteiden toteuttaminen, sekä parantaa erityisesti Lauttasaareissa ympärivuotisen pyöräilyn suuren määrän ja jalankulkijoiden välistä liikenneturvallisuutta kolmitasoratkaisulla.

Katusuunnitelma

Lauttasaaren sillalta poistetaan toinen keskustan suuntaisista ajokais-toista ja sillan pohjois- ja etelälaidalla sijaitsevat jalkakäytävät ja pyörä-tiet muutetaan tasoerotelluiksi jalkakäytäviksi ja pyöräteiksi. Pyörätiet on suunniteltu yksisuuntaisiksi pyöräilyn tavoiteverkon mukaisesti. Suunnitelman tarkempi kuvaus ilmenee liitteenä olevasta suunnitelma-selostuksesta (liite 1).

Katu sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toi-mivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Vuorovaikutus

Katusuunnitelma on laadittu yhteistyössä Helsingin kaupungin liikenne-suunnittelun, Helsingin seudun liikenteen ja Helsingin kaupungin pelas-tuslaitoksen kanssa.

Katu- ja liikennesuunnitelmaluonnokset olivat esillä Helsingin kaupun-gin info- ja näyttelytila Laiturissa 23.8-28.8.2018 välisenä aikana, Hel-singin kaupungin verkkosivulla osoitteessa www.hel.fi/suunnitelmat se-kä Jätkäsaaren kirjasto & info-keskuksessa 15.-28.8.2018 välisenä ai-kana. Jätkäsaaren kirjasto & infokeskuksessa oli esillä palautelomak-keita sekä palautelaatikko mielipiteitä varten 22.-28.8.2018. Suunni-telmaluonnoksien esittelytilaisuus asukkaille pidettiin 22.8.2018 Jätkä-saaren kirjasto & infokeskuksessa. Esillä olon aikana oli mahdollista

antaa mielipiteitä sähköpostitse, puhelimitse ja palautelomakkeilla. Esitelytilaisuudessa oli mahdollista antaa mielipiteitä myös suullisesti. Mahdolliset mielipiteet suunnitelmiin pyydettiin toimittamaan 28.8.2018 mennessä. Esillä olon aikana saaduista mielipiteistä on laadittu vuorovaikutusmuistio, joka on liitteenä 4.

Katusuunnitelma oli nähtävillä 10.–23.10.2018 välisen ajan. Katusuunnitelmasta oli mahdollisuus tehdä kirjallinen muistutus ennen nähtävilläoloajan päättymistä. Suunnitelman nähtävillä olosta ilmoitettiin kirjallisesti yleistiedotteella, joka julkaistiin Lauttasaari lehdessä, Ruoholahden sanomissa ja Helsingin uutisten metropainoksessa. Lisäksi katusuunnitelmaehdotuksesta keskusteltiin 11.10.2018 Lauttasaaren ala-asteen koululla pidetyssä yleisötilaisuudessa koskien liikennesuunnitelmaa nro 6893.

Katusuunnitelmasta saatiin 25 muistutusta. Muistutukset on käsitelty aihepiireittäin ja niihin annetut vastineet löytyvät liitteenä 3 olevasta muistiosta. Alkuperäiset muistutukset on toimitettu Kylk:in jäsenille esityslistan oheismateriaalina. Nähtävillä olon päätyttyä saapui vielä 4 kirjettä, joissa lähtökohtaisesti käsiteltiin samoja teemoja, kuin muistutuksissa.

Kustannukset ja aikataulu

Katusuunnitelman rakennuskustannukset ovat yhteensä noin 575 000 euroa, keskimäärin 76 euroa/m² (alv. 0 %), jos Lauttasaaren sillan katusuunnitelman mukaiset järjestelyt toteutetaan sillan peruskorjauksen yhteydessä.

Kadun vuotuiset ylläpitokustannukset ovat noin 53 000 euroa (alv. 0 %). Ylläpitokustannukset ovat noin 10 000 euroa kalliimmat kuin nykyisin.

Kadun rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa vuodesta 2019 alkaen.

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt, jalankulun ja pyöräilyn väylät.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 85 §, 62 §, 202 §, maankäyttö- ja rakennusasetus 41-43 §.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katariina Hämäläinen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 20706

20.11.2018

Asia/5

katariina.m.hamalainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 30921/1
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 30921/1
- 3 Katusuunnitelmasta tehtyjen muistutusten käsittely
- 4 Vuorovaikutusmuistio

Oheismateriaali

- 1 Muistutukset

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Tiedoksi

Maanomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu/Haapanen Sami
Hallinto- ja lakipalvelut/tietopalvelut/Stenfors Piia

20.11.2018

Asia/6

§ 580

Lapinlahden sairaalan (Lapinlahdentie) asemakaavamuutoksen periaatteet

HEL 2018-003884 T 10 03 03

Hankenumero 0961_10

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian kahdeksi viikoksi pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Tommi Suvanto. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Silvia Modig: Pyydän asian pöydälle kahdeksi viikoksi.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tommi Suvanto, arkkitehti, puhelin: 31037032
tommi.suvanto(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi
Jouni Heinänen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37257
jouni.heinanan(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä liitteen nro 3 mukaiset 20.11.2018 päivätyt Lapinlahden sairaalan suunnitteluperiaatteet asemakaavan muutoksen pohjaksi.

Esittelijän perustelut

Suunnitteluperiaatteiden keskeinen sisältö

Suunnitteluperiaatteet koskevat Länsisataman kaupunginosassa sijaitsevaa Lapinlahden sairaala-aluetta, jonka pitkäaikainen sairaalatoiminta on päättynyt vuonna 2006. Suunnittelualueeseen kuuluu koko puistomainen sairaala-alue rakennuksineen.

Suunnitteluperiaatteet määrittelevät valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009, Lapinlahden sairaala-alue) suojelun ja tulevan täydennysrakentamisen tavoitteet, osoittavat mahdollisia uuden maankäytön alueita nykyisten tonttien ulkopuolelta ja linjaavat mahdollisia käyttötarkoitusten muutoksia. Suunnitteluperiaatteisiin on lisäksi koottu periaatteellisen tason suunnitteluohjeita ja huomioon otettavia lähtökohtia. Suunnitteluperiaatteet ohjaavat mahdollisesti järjestettävää alueen ideakilpailua ja myöhemmin tapahtuvaa asemakaava- ja liikennesuunnittelua, joissa suunnitteluratkaisut tarkentuvat.

Tavoitteena on säilyttää voimassa olevassa asemakaavassa suojeltu, sairaalaa ympäröivä puistoalue pääpiirteissään kaikille avoimena, julkisena puistona, jonka osalta nykyisen asemakaavan tavoitteet ja vaatimukset pätevät. Sairaalan päärakennuksen ja muiden alueella sijaitsevien rakennussuojelulain nojalla suojeltujen rakennusten arvot turvataan, samoin kuin muiden voimassa olevassa asemakaavassa suojeltujen rakennusten ja rakennelmien. Käyttötarkoitusta ei nykyisen kaavan mukaan rajata sosiaalitoimen ja terveydenhuollon käyttöön, vaan alueelle sallitaan vapaasti rakennussuojelutavoitteiden sallimissa rajoissa ympäristöhäiriötä aiheuttamatonta toimitilakäyttöä, jonka tulee luonteeltaan olla aluetta elävöittävää ja kaupunkilaisille mahdollisimman avointa. Asuminen on vähäisessä määrin mahdollista, mikäli se on kokonaisuuden kannalta riittävän perusteltua ja mahdollistaa alueen muiden tavoitteiden toteutumisen. Eteläistä rakennusryhmää voi täydentää ympäristöön ja rakennusten mittakaavaan sopeutuvalla pienimuotoisella rakennuksella tai rakennuksilla, joiden käyttö kytkeytyy alueen muuhun toimintaan.

Päätökset suunnitteluperiaatteiden pohjana

Suunnitteluperiaatteet edesauttavat kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Suunnitteluperiaatteet ovat voimassa olevan Helsingin uuden yleiskaavan (tullut voimaan 8.11.2018) mukaiset.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 2012. Asemakaavassa alue on merkitty päärakennuksen ja siihen liittyvän saunarakennuksen osalta YS/s-alueeksi, sosiaalitoiminta ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue, jolla on valtakunnallisesti merkittäviä kulttuurihistoriallisia arvoja. Koivula-rakennuksen tontti on merkitty YS-1 -alu-

eeksi, sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue. Puisto siellä sijaitsevine rakennuksineen on merkitty VP/s -alueeksi, historialliseen sairaalokokonaisuuteen liittyvä puistoalue, joka on historiallisesti ja puutarhakulttuurin kannalta sekä maisemakuvallisesti ja kasvillisuudeltaan arvokas. Lapinlahden vesialueet on merkitty W/s-alueeksi, historiallisen sairaalokokonaisuuden maisemaan liittyvä vesialue.

Helsingin kaupunki omistaa Lapinlahden sairaala-alueen kokonaisuudessaan. Kaupunki omistaa myös alueella olevat rakennukset, lukuun ottamatta Y-säätiön omistamaa Koivula-rakennusta.

Alueella sijaitsevissa, Helsingin kaupungin omistamissa rakennuksissa ei harjoiteta kaupungin omaa toimintaa eikä tiloja tarvita kaupungin käyttöön. Kaupunki pyrkii luopumaan tiloista, joita se ei tarvitse omaan käyttöönsä tai palvelutuotantoonsa ja on tämän periaatteen mukaisesti valmistelemassa Lapinlahdessa rakennusten myyntiin tähtäävää ideakilpailua.

Vuorovaikutus suunnitteluperiaatteiden valmisteluaikana

Viranomaisyhteistyö

Suunnitteluperiaatteiden valmistelun yhteydessä tehdään yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin Satama
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus
- muut tarpeelliset viranomaistahot

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tommi Suvanto, arkkitehti, puhelin: 31037032
tommi.suvanto(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi
Jouni Heinänen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37257
jouni.heinanen(a)hel.fi

Liitteet

20.11.2018

Asia/6

-
- 1 Sijaintikartta 20.11.2018
 - 2 Ilmakuva 20.11.2018
 - 3 Lapinlahden sairaala, suunnitteluperiaatteet 20.11.2018
 - 4 Rakennussuojelulain mukainen päätös
 - 5 Rakennushistoriaselvitys
 - 6 Lapinlahden sairaalan puistoalue suojelutavoitteet ja jatkosuunnittelun ohjeistus
 - 7 Kirvelilattakoiselvitys Helsingissä ja Inkoossa 2011

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

20.11.2018

Asia/7

§ 581

Kilpailun järjestäminen Lapinlahden sairaala-alueen rakennusten myymiseksi

HEL 2018-011380 T 10 01 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian kahdeksi viikoksi pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli projektipäällikkö Juhani Linnosmaa. Asian-tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Silvia Modig: Pyydän asian pöydälle kahdeksi viikoksi.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydäl-le.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Juhani Linnosmaa, projektipäällikkö, puhelin: 310 74401
juhani.linnosmaa(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää järjestää liitteen 1 mukaisen konseptikilpailun Lapinlahden sairaala-alueen rakennusten myymiseksi.

Tiivistelmä

Helsingin kaupunki pyrkii kaupunginvaltuuston määrittelemän omistajastrategian mukaisesti luopumaan rakennuksista, joissa ei harjoiteta kaupungin omaa toimintaa eikä tiloille ole muuta kaupungin omaa käyttöä.

Lapinlahden alueen sairaalakäytöstä on luovuttu vuonna 2006 eikä kaupungin tavoitteena ole ottaa aluetta uudelleen sote- eikä muuhunkaan käyttöön.

Kaupunkiympäristölautakunnalle esitetään, että Lapinlahden sairaala-alueen kehittämiseksi rakennuksille haetaan kilpailumenettelyn kautta uusi omistaja, jolla on kaupungin tavoitteiden mukainen visio alueen ja rakennusten uudesta käytöstä sekä tahto ja taloudelliset edellytykset kunnostaa nykyiset suojellut rakennukset ja huolehtia rakennusten kunnosta myös jatkossa.

Esittelijän perustelut

Taustaa ja lähtökohtia

Helsingin kaupunki pyrkii kaupunginvaltuuston määrittelemän omistajastrategian mukaisesti luopumaan rakennuksista, joissa ei harjoiteta kaupungin omaa toimintaa eikä tiloille ole muuta kaupungin omaa käyttöä.

Lapinlahden alueen sairaalakäytöstä on luovuttu vuonna 2006 eikä kaupungin tavoitteena ole ottaa aluetta uudelleen sote- eikä muuhunkaan käyttöön.

Lapinlahden sairaala-alueen kehittämiseksi rakennuksille haetaan kilpailumenettelyn kautta uusi omistaja, jolla on kaupungin tavoitteiden mukainen visio alueen ja rakennusten uudesta käytöstä sekä tahto ja taloudelliset edellytykset kunnostaa nykyiset suojellut rakennukset ja huolehtia rakennusten kunnosta myös jatkossa.

Nykyinen toiminta rakennuksissa on luonteeltaan väliaikaista ja tiloja onkin vuokrattu sopimuksilla, joiden irtisanomisaika on 6 kuukautta. Nykyisiltä vuokralaisilta perittävä vuokra ei kata rakennuksiin tällä hetkellä tehtyjä investointeja kaupungin tilaohjeiden mukaisesti.

Kilpailuohjelman sisältö

Kilpailun lähtökohdiksi on määritetty Lapinlahden alueen suunnitteluperiaatteet, joissa on kuvattu kaupungin tavoitteet alueen tulevasta käyttötarkoituksesta. Tarkoituksena on, että kilpailun voittavan ehdotuksen pohjalta laaditaan tarvittava asemakaavan muutos.

Lapinlahden sairaala-alueen rakennukset on suojeltu lailla tai asemakaavan merkinnöin. Kaupunkiympäristötoimialan lisäksi museovirasto valvoo alueen suojeluarvojen säilymistä.

Kilpailulla haetaan ideoita alueelle sopivaan toimintaan siten, että tuleva toimija voi luoda edellytykset ideansa mukaiseen taloudelliseen toimintaan Lapinlahden alueella.

Kilpailuohjelmassa (liite 1) rakennusten suunnitteluperiaatteet on määritetty seuraavasti:

- Lapinlahden alueen tulee säilyä kaikille avoimena, julkisena puistona.
- Rakennusten käyttö tulee olla pääosin muuta kuin asumista.
- Toiminnan tulee ensisijaisesti sijoittua nykyisiin rakennuksiin
- Rakennussuojelulailla suojeltujen rakennusten ja niiden ympäristön suojelupäätöksen mukainen vaaliminen on alueen kehittämisen lähtökohtana.
- Mahdollinen lisärakentaminen tehdään rajatulle alueelle, suunniteluperiaatteisiin lisärakennusoikeutta ei erikseen merkitä eikä se saa olla asumista.

Kaupunkiympäristölautakunta edellyttää kilpailuohjelmassa, että Lapinlahden puisto säilytetään kaikille mahdollisimman avoimena alueena ja sen kulttuurihistorialliset arvot säilytetään.

Nykyisen kaltaisen toiminnan jatkuminen (nollavaihtoehto)

Kaupunkiympäristölautakunnan kokouksessa 29.8.2017 edellytettiin lisäksi, että lautakuntaan tuotavan kilpailuohjelman toteuttamisen rinnalla selvitetään myös sellaista ”nollavaihtoehtoa”, missä kaupunki kunnostaa Lapinlahden sairaalarakennukset vain rakenteiden vaatimalla minimitasolla (suunnilleen nykyistä käyttöä vastaavan toiminnan tarpeiden mukaiseksi) ja selvittää löytyykö rakennuksille näiden investointien kautta syntyvällä vuokratasolla mahdollisia vuokralaisia.

Rakennukset ja yleiset alueet –palvelukokonaisuus (RYA) on teettänyt hankeselvityksen (liite 2) nollavaihtoehdon mukaisesta rakennusten korjaamisesta ja laatinut em. vaihtoehdon kustannusarvion.

Hankeselvityksen mukaan rakenteita korjattaisiin vain välttämättömiltä osin. Lisäksi talotekniikkaa on arvioitu uusittavan vain välttämättömiltä osin. Talon nykyinen ilmanvaihtojärjestelmä perustuu pääosin painovoimaiseen ilmavaihtoon ja hankeselvityksen mukaan painovoimainen ilmanvaihto jää edelleen rakennukseen.

Hankeselvityksen mukaan laskettu kustannusarvio on korjausvaihtoehdon A mukaan 7 644 000 euroa (alv 0 %). Mikäli esim. lattioita joudutaan tiivistämään enemmän ja talotekniikkaa joudutaan uusimaan arvioitua enemmän, esim. tekniikkatunnelissa putkijohtojen uusimista laskettu mukaan versiossa A 20 % ja versiossa B arvioidaan uusittavan kaikki johdot, niin kustannusarvio nousee 9 651 000 euroon.

Vuokran korotus on laskettu arvioidun korjauskulun, rakennusten nykyarvon ja 15 vuoden poistoajan mukaan.

Minimikorjausvaihtoehdon A mukaisesti uusi arvoitu pääomavuokra on 17,58 €/hum2/kk ja korjausvaihtoehdon B mukaan 19,48 €/hum2/kk, molemmat vaihtoehdot on laskettu 0 % korolla.

Hankeselvityksen mukaisen kustannusarvion pohjalta lasketun vuokratason määrittämisen jälkeen on käyty neuvotteluja nykyisten vuokralaisten kanssa.

Vuokralaisten kanssa ei neuvotteluissa (liite 3) päästy sopimukseen tilojen vuokraamisesta hankeselvityksen mukaisen korjauksen kautta muodostuvalle vuokratasolle.

Korjauskustannuksista

Kaupunki teetti suunnitelmat rakennusten korjauksesta sosiaaliviraston käyttöön 2009 luvun alussa mutta hankkeesta luovuttiin.

Rakennusten korjausten kustannusarvio oli silloin noin 44,4 miljoonaa euroa. Indeksikorjattuna vuoden 2017 hintatasoon kustannus vastaa noin 50 miljoonaa euroa.

Rakennusten nykyiset vuokralaiset ovat toimineet rakennuksissa vuodesta 2015 lähtien. Sitä ennen viimeisin kaupungin omia palveluja tarjoava vuokralainen oli Leppäsuon päiväkotiviikot väliaikaisissa väistötiloissa lyhytaikaisella vuokrasopimuksella päärakennuksen B siivessä vuonna 2009. Päiväkodin toiminta siirtyi sittemmin takaisin omiin tiloihin.

Kaupunki on vuosina 2017-2018 investoinut Lapinlahden sairaala-alueen rakennusten säilyttäviin korjauksiin noin 3,9 (tilausvaltuutus 5,7 M€) miljoonaa euroa rakennusten vesikattojen kunnostuksiin, maalauksiin ja korjauksiin siten, että tilat eivät vaurioidu lisää.

Nollavaihtoehdon hankeselvityksestä voidaan todeta, että rakennukset on suojeltu rakennussuojelulaille ja suojeluarvojen vaikutus huomioidaan esitettävissä ratkaisussa. Kaikista ratkaisuista neuvotellaan Museoviraston kanssa. Korjaustoimenpiteet ovat kaikissa rakennuksissa ylläpitokorjausta laajempaa korjaustyötä, jolloin toimenpiteille joudutaan hakemaan rakennuslupaa. Rakennusten vesikatot ja julkisivut sekä ikkunat ja ulko-ovet on jo kunnostettu. Hankeselvityksessä esitetyt toimenpiteet koskevat pääosin sisätiloja.

Hankeselvityksestä on syytä nostaa esille se, että haitta-ainekartoituksissa todettuja nykyisissä ala- ja välipohjissa todettuja haitta-aineita ei hankeselvityksen mukaisilla korjaustoimenpiteillä poisteta. Tästä johtuen lattioiden tiivistyskorjausten kuntoa olisi seurattava tulevaisuudessa jatkuvasti. Hankeselvityksen mukaisessa korjauksessa lattioiden sisään tiivistettävien haitta-aineiden kulkeutuminen huoneilmaan este-

tään lisäämällä painovoimaisen ilmanvaihdon käyttöä sekä rajoittamalla huoneita käyttävien henkilöiden määrää.

Todettujen haitta-aineita sisältävien välipohjatäytteiden poistaminen rakenteista on hankeselvityksessä todettu teknisesti riskialttiiksi, sillä mikäli välipohjien sisällä oleva täytteet (sis. haitta-aineita) poistetaan voisi alapuolella olevan huoneen alakaton rappaus vaurioitua.

Sisäilmaongelmaisen rakennuksen vuokraaminen tuo omistajalle riskiä.

Uudisrakentamista koskevista esteettömyysvaatimuksista haetaan poikkeusta. Päärakennuksesta tehdään esteetön 1. ja 2.kerroksen osalta rakentamalla ulkoluiskat ja kevythissi ja Venetsia-rakennuksen 1.kerroksesta tehdään esteetön. Tavoitteena on, että yleisötilat ovat esteettömiä ja rakennusten muissa kerroksissa olevia toimintoja vastaavia tiloja löytyy aina esteettömistä kerroksista, jolloin erityyppisten tilojen saavutettavuuden suhteen ei synny rajoitetta (MRL 118§, esteettömyysasetus, tarveharkinta historiallisesti arvokkaissa kohteissa).

Kohteesta on käyty hankeselvitysvaiheen ennakkoneuvottelut rakennusvalvonnan, pelastuslaitoksen, asemakaavoituksen, Museoviraston ja kiinteistön omistajan kanssa. Lisäksi neuvotteluihin on osallistunut tilaajan sisäilma-asiantuntija.

Rakennussuojelulain nojalla suojeltujen rakennusten uutta käyttöä rajoittavat rakennusten ja ympäristön suojeluarvot ja rakennuslupien osalta myös alueella voimassa oleva asemakaava, jossa rakennukset ovat sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa varten osoitettuja.

Rakennusten nykyisenkaltainen käyttö vaatii myös asemakaavan muutoksen mikäli toiminta edelleen jatkuu.

Puistoalueesta

Lapinlahden sairaalan puisto on kaikille avoin yleinen puisto, jolle on laadittu suojeluasemakaava. Puistosta on laadittu puiston historiaselvitys, kasvillisuusinventointi sekä hoito- ja kehittämissuunnitelma. Puisto on kulttuurihistoriallisesti ja luontoarvoiltaan valtakunnallisestikin erittäin merkittävä kokonaisuus 1800-luvulta, ja se on kehittynyt osana sairaalan toimintaa ja hoitomenetelmiä. Kiinteistöjen toimintaa tulee kehittää siten, että toiminta tukee puiston kulttuurihistoriallisten arvojen säilymistä.

Kampinmalmin ja Töölön aluesuunnitelmassa on tehty laaja asukasyhteistyö alueen puistojen kehittämisen tarpeista ja toimenpiteistä. Aluesuunnitelman on hyväksynyt yleisten töiden lautakunta ohjeellisesti

noudatettavaksi (11.4.2017). Aasukkaat ovat toivoneet Lapinlahden entisen sairaala-alueen kehittämistä kulttuuripalveluiden ja virkistystoiminnan keskuksena. Lapinlahden sairaalan puisto on suuri ja merkittävä viheralue, joka palvelee tehokkaasti rakennettuja Ruoholahden ja Etu-Töölön kaupunginosien asuinalueita, joilla on suhteellisen vähän virkistysaluepinta-alaa asukasta kohden tai se on vähenemässä. Kaa-voituksessa tullaan jatkosuunnittelussa huomioimaan viheralueiden verkoston ja palveluiden kehittäminen kokonaisuutena. Lapinlahden sairaalapuisto on Seurasaarenselän rantavyöhykettä ja Länsipuiston eteläisin osa. Länsipuisto on läntisin Helsingin vihersormista eli laajoista, mereltä metsiin ulottuvista viheraluevyöhykkeistä. Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA II, 2016) mukaisesti Lapinlahden virkistyskäytön edistäminen ja rakennusten hyödyntäminen tavoitteen edistämiseksi on koko Helsingin viher- ja virkistysverkoston kannalta tärkeä kehittämiskohde.

Konseptakilpailun järjestäminen on hyvä tapa löytää Lapinlahden sairaala-alueelle ja rakennukselle uusi omistaja joka voi toteuttaa omia ideoitaan kaupungin määrittämien suunnitteluperiaatteiden mukaisesti.

Rakennusten myynti ja maanluovutus

Kilpailuohjelmassa pyydetään rakennusten tulevien käyttötarkoitusten lisäksi tarjousta rakennusten hinnoista sekä indikatiivista tarjousta tulevien tonttien rakennusoikeuksien yksikköhinnoista käyttötarkoituksittain.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Juhani Linnosmaa, projektipäällikkö, puhelin: 310 74401
juhani.linnosmaa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lapinlahden sairaalan kilpailuohjelma 20.11.2018
- 2 Lapinlahden sairaala hankeselvitys 10.8.2018
- 3 Pöytäkirja Lapinlahden sairaala 26.10.2018 liitteineen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 582 Pyöräilybarometri 2018

HEL 2018-011157 T 08 00 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi tutkimuksen, jossa on selvitetty helsinkiläisten pyöräilyä, asennetta pyöräliikenteen edistämiseen sekä pyöräilevien asukkaiden käsityksiä pyöräilyolosuhteista. Tutkimus antoi myös tietoa pyöräilyn edistämishjelman tilanteesta.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat liikennetutkija Katja Moilanen ja pyöräilykoordinaattori Reetta Keisanen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi
Reetta Keisanen, liikennesuunnittelija, puhelin: 310 20829
reetta.keisanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Pyöräilybarometri 2018 -raporttiluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Tutkimuksen mukaan Helsinki saa asukkailta edelleen vahvan tuen tavoitteelleen edistää pyöräliikennettä ja parantaa pyöräilyn olosuhteita. Helsingin asukkaista 94 % suhtautuu myönteisesti pyöräilyn edistämiseen.

Polkupyörällä liikkuvien asukkaiden mielestä Helsinki on melko hyvä pyöräilykaupunki: 87 % polkupyörää käyttävistä asukkaista on tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä Helsinkiin pyöräilykaupunkina. Pyöräilyn suju-

vuuteen ja turvallisuuteen ollaan hieman aiempaa tyytyväisempiä. Tyytyväisyys mahdollisuuksiin yhdistää pyörällä liikkumista ja joukkoliikennettä samalla matkalla on kasvanut selvästi.

Hyvästä kehityksestä huolimatta useimmissa pyöräilyn olosuhteisiin liittyvissä asioissa tyytymättömien osuus on vielä suuri. Pyöräilykokemukseen vaikuttavista asioista eniten tyytymättömyyttä herättävät pyöräväylien työmaa-aikaiset poikkeusjärjestelyt. Tyytymättömien osuus on 56 %. Myös pyöräilyn sujuvuudessa ja etenkin turvallisuudessa on vielä parannettavaa, sillä noin joka neljäs pyörää käyttävistä kokee turvattomuutta liikkuessaan pyörällä Helsingissä.

Tutkimuksen mukaan helsinkiläisten pyöräilyä voidaan lisätä panostamalla pyörien pysäköintipaikkojen turvallisuuteen, pyöräväyläverkon kattavuuteen ja yhtenäisyyteen, pyöräilyn turvallisuuteen sekä pyöräväylien kunnossapitoon ja työmaa-aikaisiin järjestelyihin. Nämä seikat vaikuttavat eniten asukkaiden halukkuuteen pyöräillä nykyistä enemmän.

Tutkimuksen mukaan 59 % Helsingin aikuisväestöstä pyöräilee vähintään kerran viikossa lumettomana aikana. Osuus on kasvanut yli 2 prosenttiyksikköä vuoteen 2016 verrattuna. Kasvua on etenkin työssäkäyvien keskuudessa. Tutkimuksen mukaan Helsingin aikuisväestöstä 12 % liikkuu pyörällä ympäri vuoden. Yleisin matkan tarkoitus pyöräillessä on työ- tai opiskelumatka. Tärkein syy pyöräilyyn on liikkumismuodon kätevyys.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Tutkimus on osa pyöräilyn edistämishojelman toimenpidettä numero 21 seurantamittarit. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää helsinkiläisten pyöräilytottumuksia ja asenteita pyöräliikenteen edistämistä kohtaan sekä mitata pyöräilyolosuhteiden kehittymistä Helsingissä. Lisäksi saatiin taustatietoa pyöräilevistä helsinkiläisistä. Nyt toteutettu pyöräilybarometri on jatkoa vuosina 2014 ja 2016 toteutetuille tutkimuksille. Tutkimus toistetaan jatkossakin kahden vuoden välein. Näin pyöräilyolosuhteiden laadun kehitystä voidaan luotettavasti seurata. Tutkimuksesta saadaan tietoa myös pyöräilyn edistämishojelman toimenpiteiden tilanteesta ja tavoitteiden toteutumisesta.

Tutkimuksen kohderyhmänä oli Helsingin 18–74 vuotta täyttänyt väestö. Kyselyn painopiste oli pyöräilevissä asukkaissa siten, että valtaosa kysymyksistä kohdistettiin vain pyörää käyttäville. Tutkimuksessa pyöräilijäksi määriteltiin asukas, joka käyttää polkupyörää vähintään kerran viikossa lumettomana aikana.

Asukkaita haastateltiin yhteensä 2010. Otos muodostettiin satunnais-poimintana puhelinnumeromassasta postinumeroalueittain. Haastatte-luja tehtäessä noudatettiin otoskehikkoa, jossa oli määritelty haastatte-lumäärät sukupuolen ja ikäryhmän mukaan alueittain. Aluekiintiönä oli jako kantakaupunkiin ja esikaupunkialueeseen. Tutkimuksen aineisto kerättiin puhelinhaastatteluin elokuussa viikoilla 33–34. Tutkimuksen toteutti Otantatutkimus Oy.

Raporttiluonnos löytyy liitteenä.

Tutkimuksen tulokset

Tutkimuksen mukaan 59 % Helsingin aikuisväestöstä liikkuu pyörällä vähintään kerran viikossa lumettomana aikana. Osuus on kasvanut yli 2 prosenttiyksikköä vuoteen 2016 verrattuna. Samalla yhä useammat liikkuvat pyörällä päivittäin. Kasvua on etenkin työssäkäyvien keskuudessa. Helsingin aikuisväestöstä 12 % liikkuu pyörällä ympäri vuoden. Osuus on jokseenkin sama kuin kaksi vuotta sitten.

Yleisin matkan tarkoitus pyöräiltäessä on työ- tai opiskelumatka ja osuus on kasvanut viime vuosina niin, että nyt jo joka toinen pyörällä tehty matka on työ- tai opiskelumatka. Samalla aiempaa useammat perustelevat pyörän käyttöään liikkumismuodon kätevyydellä. Kätevyys onkin selvästi tärkein syy pyörän käyttöön. Pyörä täydentää myös hyvin muita liikkumismuotoja. Päivittäin pyörällä liikkuvista lähes 30 % käyttää päivittäin myös joukkoliikennettä. Tyytyväisyys mahdollisuuksiin yhdistää pyörällä liikkumista ja joukkoliikennettä samalla matkalla on kasvanut selvästi.

Tutkimuksen mukaan Helsinki saa asukkailta edelleen vahvan tuen tavoitteelleen edistää pyöräilyä ja parantaa pyöräilyoloja. 94 % aikuisväestöstä suhtautuu myönteisesti pyöräilyn edistämiseen. Asenteissa on kuitenkin havaittavissa pientä kiristymistä, etenkin niiden asukkaiden keskuudessa, jotka eivät käytä pyörää.

Pyöräilevien asukkaiden mielestä Helsinki on melko hyvä pyöräilykaupunki ja tyytyväisyys on kasvanut vuosiin 2014 ja 2016 verrattuna. Valtaosa pyörää käyttävistä asukkaista (89 %) on tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä Helsinkiin pyöräilykaupunkina. Myös pyöräilyn turvallisuuteen ja sujuvuuteen ollaan hieman aiempaa tyytyväisempiä.

Pyöräilykokemukseen vaikuttavista asioista eniten tyytymättömyyttä herättävät pyöräväylien työmaa-aikaiset poikkeusjärjestelyt. Yli puolet pyörää käyttävistä asukkaista (56 %) on tyytymättömiä pyöräväylien työmaa-aikaisiin järjestelyihin. Myös pyöräilyn sujuvuudessa ja etenkin turvallisuudessa on vielä parannettavaa. Noin joka neljäs pyörää käyttävistä kokee turvattomuutta liikkuaan pyörällä Helsingissä. Kanta-

20.11.2018

kaupungin asukkaissa on enemmän tyytymättömyyttä pyöräilyolosuhteisiin kuin esikaupungissa.

Helsingiläisten pyörällä liikkumista voidaan lisätä panostamalla pyörien pysäköintipaikkojen turvallisuuteen, pyöräväyläverkon kattavuuteen ja yhtenäisyyteen sekä pyöräilyn turvallisuuteen. Aiempaa useammat toivoivat parannuksia myös pyöräväyliä työmaa-aikaisiin järjestelyihin.

Sähköavusteisten pyörien (3 %) ja tavarapyörien (3 %) käyttö on vielä verrattain vähäistä. Helsingiläisistä 12 % on harkinnut sähköavusteisen pyörän hankintaa.

Helsingin asukkaat ovat tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä kaupunkipyöräjärjestelmään (84 %). Kaupunkipyörää käyttäneiden keskuudessa tyytyväisten osuus oli tätäkin suurempi (93 % vähintään melko tyytyväinen). Vuonna 2018 asukkaista 14 % oli käyttänyt kaupunkipyörää. Vuonna 2016 kaupunkipyörää oli käyttänyt 7 % asukkaista.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi
Reetta Keisanen, liikennesuunnittelija, puhelin: 310 20829
reetta.keisanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Pyöräilybarometri 2018 -raporttiluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

20.11.2018

Asia/9

§ 583

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle vuoden 2018 talousarviokohdan 804 puistot ja liikunta-alueet sitovien alakohtien välisten määrärahojen siirrosta

HEL 2018-011699 T 02 02 02

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti vuoden 2018 talousarviokohdan 804 Puistot ja liikunta-alueet sitovasta alakohdasta 8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön siirrettäväksi 4,2 milj. euroa alakohtaan 8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet kaupunginhallituksen käytettäväksi seuraavasti:

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus 4,2 milj. euroa

siirretään alakohtaan

8 04 02 Projektialueiden puistot

8 04 02 01 Kamppi-Töölönlahti alueen puistot 3,6 milj. euroa

8 04 02 05 Pasilan puistot 0,6 milj. euroa

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Helena Ström, projektinjohtaja, puhelin: 310 38571
helena.strom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Vuoden 2018 talousarvion noudattamisohjeiden mukaan lauta- ja johdokuntien on 30.11.2018 mennessä tehtävä talousarviomäärärahojen ylityksiä koskevat esityksensä. Talousarviovuoden 2018 aikana on tullut tarve ylittää talousarvion alakohdan 8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet määräraha 4,2 milj. eurolla.

20.11.2018

Kamppi-Töölönlahti alueen puistojen toteutukseen oli talousarvion laadintavaiheessa varattu vuodelle 2018 1,4 milj. euroa. Makasiinipuiston ja Kansalaistorin puistosuunnitelma on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 12.12.2017 ja sen kustannusarvio oli 7,7 milj. euroa. Kohteesta laaditun tarkentuneen rakennussuunnitelman kustannusarvio on 9,0 milj. euroa. Lisäksi urakkaan liitettiin Töölönlahdenkadun Makasiinipuiston puoleisen reunan toteutus, jonka kustannusarvio on n. 1 milj. euroa. Koko urakkavaiheen kustannusarvio on 11,4 milj. euroa, jossa urakkavarausta on 9,4 milj. euroa ja rakennuttamis- sekä lisä- ja muutostyövarausta 2,0 milj. euroa. Makasiinipuiston osuus on 5,7 milj. euroa. Vuoden aikana on tullut tarve toteuttaa joulukuussa 2018 avattavan keskustakirjasto Oodin ympäristö mahdollisimman valmiiksi samassa aikataulussa kirjaston kanssa ja siihen on jo käynnissä olevassa urakassa varauduttu, mikä näkyy urakkahintaa korottavana tekijänä. Keskustakirjaston ympäristön mahdollisimman valmiiksi rakentaminen vuoden 2018 aikana mahdollistaa myös puiston viimeistelytöiden valmistumisen ennen EU-puheenjohtajuuskauden alkua 1.7.2019. Urakka-aikataulun tiivistäminen edellyttää puistomäärärahaa vuodelle 2018 urakkaan 4,7 milj. euroa ja lisäksi toteutuneisiin suunnittelukustannuksiin 0,3 milj. euroa, yhteensä 5,0 milj. euroa. Menettely edellyttää talousarvioon osoitetun Kamppi-Töölönlahti alueen puistojen määrärahan ylitystä 3,6 milj. eurolla vuonna 2018.

Pasilan puistoihin on talousarvion laadintavaiheessa vuodelle 2018 varattu 0,3 milj. euroa. Kaupunginhallitus on 27.6.2016 hyväksynyt Konepajanpuiston puistosuunnitelman, jonka kustannusarvio on 1,4 milj. euroa. Puisto toteutetaan osissa asuntotuotannon edellytysten mukaan. Nyt toteutettavan puistourakan kustannusarvio välillä Venttiilikuja-Traverssikuja on 0,8 milj. euroa. Urakka on haluttu toteuttaa kokonaan vuonna 2018, jotta asukkaat pääsevät mahdollisimman pian käyttämään asuntojen vieressä sijaitsevaa puistoa. Lisäksi Pasilan puistojen suunnittelu maksaa n. 0,08 milj. euroa. Yhteensä määrärahatarve vuonna 2018 on 0,9 milj. euroa ja edellyttää talousarvioon osoitetun Pasilan puistojen määrärahan ylitystä 0,6 milj. eurolla

Projektialueiden puistojen määrärahaylitys on mahdollista kattaa talousarvion kohdan 8 04 Puistot ja liikunta-alueet sitovien alakohtien määrärahojen siirroilla, koska kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi osoitetusta talousarviokohdan 8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet määrärahasta 19,6 milj. euroa ylitysoikeuksineen, jää osa käyttämättä. Määrärahaa jää käyttämättä, koska vuoden 2018 alussa oli puistosuunnittelussa henkilöresurssipulaa ja osa hankkeista siirtyi toteutettavaksi aikataulujen yhteensovittamisen takia vuoden 2018 jälkeen. Lisäksi joitakin hankkeita siirrettiin vuodelle 2019, koska on yleisen edun mukaista saada Kansalaistori ja Makasiinipuisto niin valmiiksi kuin mahdollista samaan aikaan keskustakirjasto Oodin kanssa.

Seuraavassa on esitetty alakohdittain määrärahat ja ennustettu toteuma vuonna 2018:

8 04 01 01 Uudet puistot ja liikunta-alueet on talousarviossa osoitettu 7,2 milj. euroa ja ylitysoikeutta 1,7 milj. euroa. Määrärahan käytössä on varauduttu Projektialueiden puistojen ylitystarpeeseen. Talousarviokohdasta jää määrärahoja käyttämättä johtuen henkilöstöressurssivajeesta prosessien eri vaiheissa, joka johtanut hankkeiden viivästymiseen.

8 04 02 01 Kamppi-Töölönlahti alueen puistot on talousarviossa osoitettu 1,4 milj. euroa ja ylitysoikeutta 0,02 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 5,0 milj. euroa.

8 04 02 05 Pasilan puistot on talousarviossa osoitettu 0,3 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 0,9 milj. euroa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Helena Ström, projektinjohtaja, puhelin: 310 38571
helena.strom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia, Vastamäki Ville

§ 584

Olympiastadionia ympäröivien puistoalueiden puistosuunnitelman hyväksyminen

HEL 2018-009762 T 10 05 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Kaisa Hernberg: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Laura Yli-Jama, yksikön päällikkö, puhelin: 310 26999
laura.ylijama(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä seuraavat puistosuunnitelmat:

- Stadionin etukenttä, Tahkontie, Eläintarha suunnitelmapiirustus nro VIO 5912/2 (liite 3)
- Hammarskjöldintie, Eläintarha, Rinnepuisto suunnitelmapiirustus nro VIO 5912/3 (liite 4)

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Stadionin etukentän, Eläintarhan ja Rinnepuiston puistoalueet sekä Tahkontie sijaitsevat Taka-Töölön (14.) kaupunginosassa. Puistosuunnitelma koskee Olympiastadionin tonttiin rajautuvaa aluetta, joka on esitetty piirustuksissa nro VIO 5912/2 ja 5912/3.

Suunnittelualue rajautuu idässä Hammarskjöldinkadun itäreunaan ja HSY:n vanhan pumppaamokiinteistön muuriin, Pohjoisessa Stadionin tontin vieressä sijaitsevaan puistokäytävään, Etelässä Mäntymäentien ja lännessä Töölön Pallokentän VU-alueeseen. Suunnittelualue on osa olympiarakennusten RKY-aluetta.

Olympiastadionin peruskorjauksen yhteydessä alueelle on laadittu asemakaavamuutos (asemakaava 12310), jossa stadionin tonttia on kasvatettu ympäröivien puistoalueiden suuntaan. Peruskorjatun stadionin ympärysaia siirtyy laajennetun tontin ulkoreunaan ja osa puistoalueilla olevista kävely- ja pyöräilyreiteistä jää tontin sisään. Stadionin maanalaisten laajennustilojen louhintatyöt ulottuvat paikoitellen puistoalueen puolelle ja aiheuttavat muutos- ja korjaustarpeita ympäristössä, kuten myös Stadionin alueen muuttuvat sisäänkäyntijärjestelyt.

Stadionin peruskorjauksesta johtuvien muutosten lisäksi alueelle suunnitellaan pyöräilyliikenteen laatukäytävien verkkosuunnitelmaan 2013 sisältyvä uusi baanayhteys, joka johtaa Stadionin etukentältä Tahkontien kautta Uimastadionin edustalle.

Suunnittelualan pinta-ala on noin 1,3 hehtaaria.

Suunnitelma

Suunnitelman lähtökohtana on sovittaa Olympiastadionin peruskorjauksesta ja uudesta baanayhteydestä aiheutuvat muutokset historiallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaaseen ympäristöön. Väri, materiaali, ja istutusmaailma on pidetty pelkistettynä alueen funktionalismin henkeä kunnioittaen.

Stadionin tontin alle jäävä Tahkontien pyöräily- ja jalankulkuyhteys siirretään puistoalueelle tontin ulkopuolella. Jalankulkuyhteys on asfalttia ja pyörätie punaista pyörätieasfalttia. Stadionin etukentän kohdalla jalankulkuyhteyden leveys on 4 m ja pyörätien 3,5 m. Baanayhteyden rakentamisen myötä kentän itäreunassa sijaitsevat pysäköintipaikat poistuvat käytöstä.

Baanayhteys jatkuu Hammarskjöldintielle Uimastadionin edustalle saakka. Stadionin itäisivun esteettömien sisäänkäyntien kohdalla jalankulkureitin leveys on 5 m ja pyörätien 4 m. Sisäänkäyntien pohjoispuolella jalankulkuyhteys kapenee 3,5 m levyiseksi siten, että Hammarskjöldintien asfaltoitua aluetta ei levennetä. Stadionin esteettömien sisäänkäyntien edustalla olevaa leveämpää jalankulkualuetta voidaan tapahtumien aikana käyttää myös invapysäköintiin.

Stadionin luoteiskulmaan rakennettava maanalainen logistiikkakeskus ja kaapelitunneli aiheuttavat muutoksia Pohjoiselta Stadiontieltä pallokentälle johtavan pyörätien ja huoltoreitin linjaukseen. Pyörätietä siirretään pohjoisemmaksi ja reunakivi- sekä suojatiejärjestelyt Pohjoisen Stadiontien risteyksessä muuttuvat.

Uuden baanayhteyden alta joudutaan kaatamaan kahdeksan puuta, joiden tilalle istutetaan kaksitoista uutta. Istutusten puulajina käytetään mäntyä.

Suunnitelman tarkempi kuvaus ilmenee liitteenä olevasta suunnitelmaselostuksesta nro VIO 5912/2–3 (liite 1). Koostepiirustus on liitteenä 2.

Puisto sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöön ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Vuorovaikutus

Olympiastadionia ympäröivien puistoalueiden puistosuunnitelma on laadittu kaupunkiympäristön toimialan toimeksiannosta.

Puistosuunnitelmaluonnos on ollut esillä 9.–23.5.2018 välisen ajan kaupunkiympäristön info- ja näyttelytila Laiturissa ja Helsingin kaupungin internetsivuilla. Luonnokseen on ollut mahdollista tutustua ja esittää mielipiteitä. Suunnitelmaluonnokseen ei ole esitetty mielipiteitä.

Kustannukset ja aikataulu

Puiston pinta-ala on noin 1,3 hehtaaria.

Puistosuunnitelman rakennuskustannukset ovat noin 567 300 euroa eli noin 43 euroa/m² (alv. 0 %).

Puiston hoitoluokat ovat A2, A3 ja C1.

Vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat noin 16 500 euroa eli 1,27 euroa/m² (alv. 0 %).

Puiston rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotuksessa 2019.

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 03 01 02, Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt, Jalankulun ja pyöräilyn väylät.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 90 §.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja

20.11.2018

Asia/10

Mikko Aho

Lisätiedot

Laura Yli-Jama, yksikön päällikkö, puhelin: 310 26999
laura.ylijama(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro VIO 5912/2-3
- 2 Koostepiirustus nro VIO 5912/1
- 3 Suunnitelmapiirustus nro VIO 5912/2
- 4 Suunnitelmapiirustus nro VIO 5912/3

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Tiedoksi

Rakennukset ja yleiset alueet, tilapalvelut/Grundström Irmeli
Liikunnan palvelukokonaisuus, liikuntapaikat/Huurre Petteri
Maanomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu/Haapanen Sami
Hallinto- ja lakipalvelut, tietopalvelut/Stenfors Piia

§ 585

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Paavo Arhinmäen toivomusponnosta koskien Kumpu- lanpuron ennallistamista

HEL 2018-007086 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kumpulanpuron ennallistaminen taimenille sopivaksi elinympäristöksi toteutetaan Kalasataman raitiotien jatkosuunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.

Taimenen kannalta hyvän puroympäristön aikaansaamiseksi toimenpiteitä tulee tehdä myös muualla Kumpulanpuron valuma-alueella Vallilanlaakson lisäksi. Taimen menestyy Helsingissä nykyäänkin vedenlaadultaan vaihtelevissa puroissa.

Puroympäristön elinvoimainen ja kestävä taimenkanta edellyttää riittävää aliveden virtaamaa, riittävää määrää kutusoraikkoja, hyvää veden laatua, esteetöntä reittiä ja riittävästi ravintoa. Parhaimmillaan taimenelle sopivan elinympäristön rakentaminen parantaa viheralueen monimuotoisuutta sekä nostaa sen virkistysarvoja. Elinvoimainen ja kestävä taimenkanta edellyttää myös puron jatkuvaa ylläpitoa. Muissa Helsingin taimenpurokohteissa vapaaehtoiset kunnostavat puroja vuosittain loppukesän ja alkusyksyn aikana. Kaupunki osallistuu purokunnostustaloksiin toimittamalla muun muassa tarvittavia kiviainesmateriaaleja.

Kumpulanpuron valuma-alue on hyvin urbaani ja pääosin putkitettu. Avo-uomaosuudet ovat pääsääntöisesti Vallilanlaakson alueella. Valuma-alueen putkituksista johtuen veden virtaamakorkeudet vaihtelevat merkittävästi vuoden aikana, koska valuma-alueella ei ole pidätyskykyä ja verkosto laskee vedet nopeasti avouomaan. Tästä johtuen sateisina aikoina uoma voi tulvia ja kuivina aikoina vettä on vähän. Tämä aiheuttaa selvän haasteen esimerkiksi kudun selviytymiselle ja kehitykselle, koska sen tulee olla jatkuvasti virtaavan ja happipitoisen veden alla. Myös muut taimenen kehitysmuodot tarvitsevat riittävän alivirtaaman selviytyäkseen ja ovat erittäin herkkiä verrattuna aikuisiin kaloihin.

Rakennettu valuma-alue vaikuttaa huomattavasti vedenlaatuun ja haitta-aineiden määrään purovedessä. Rakennetuilta pinnoilta johtuu veden mukana helposti kiintoainesta ja epäpuhtauksia, jotka päätyvät loppulta puroon. Lisäksi valuma-alueella on Ilmalan ratapihan alla vanha

kaatopaikka, josta vedet johdetaan Kumpulanpuroon. Ratapihan toiminta ja kaatopaikka heikentävät veden laatua, minkä vuoksi vesiä on vuosina 2001 - 2011 johdettu suoraan Viikinmäen vedenpuhdistamolle. Veden laadun parantamiseksi tehtäviä toimenpiteitä on esitetty Kumpulanpuron valuma-alueen hulevesiselvityksessä ja -suunnitelmassa.

Kumpulanpuron ennallistaminen taimenelle sopivaksi elinympäristöksi edellyttää uoman muokkausta huomattavasti luonnonmukaisemmaksi, kuin se nykytilassaan on. Taimenen nousun edellyttämiseksi uomasta pitää poistaa rummut, välpät ja rakenteet, mitkä estävät tai haittaavat kalan nousua purossa. Purouoman nykyisen ympäristön avoimet osuudet eivät ole myöskään eduksi eliöstölle. Puiston istutuksilla avoimilla kohdilla voidaan lisätä varjostavuutta ja puron biomassaa puista putoavien lehtien myötä. Taimenen ruokavalioon kuuluvat hyönteiset käyttävät lehtiä ravinnokseen. Puiden varjostus vähentää myös vesistön rehevöitymistä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri: 310 38448
heikki.takainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Arhinmäki Paavo, toivomusponsi 1, Kvsto 13.6.2018 asia 11

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Valtuutettu Paavo Arhinmäki on tehnyt 13.06.2018 seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että Kalasataman raitiotien jatkosuunnittelun yhteydessä selvitetään, miten Kumpulanpuroa voitaisiin ennallistaa niin, että siihen voisi nousta taimenia."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 31.12.2018 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri: 310 38448
heikki.takainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Arhinmäki Paavo, toivomusponsi 1, Kvsto 13.6.2018 asia 11

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 586

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran toivomusponnosta liikenteen sujuvoit- tamisesta

HEL 2018-007085 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Liikennevalojen toiminnan suunnittelussa ensisijaisena lähtökohtana on aina liikenneturvallisuus. Suunnittelussa huomioidaan lisäksi myös muita seikkoja, kuten esimerkiksi jalankulkijoiden, pyöräilijöiden, joukkoliikenteen ja autoliikenteen sujuvuus eri tulosuunnista. Liikennevalo-ohjaus edellyttää erilaisten ja osittain ristiriitaisten tavoitteiden yhteensovittamista.

Liikennetilanne ja liikennevalojen toiminta vaihtelevat riippuen vuorokauden ajasta sekä viikonpäivästä. Suurimmassa osassa risteyksistä onkin käytössä erilaiset ohjelmat aamuruuhkaan, iltaruuhkaan, päivä- ja iltaliikenteeseen sekä yöajalle. Ruuhka-ajan ohjelmilla pyritään huomioimaan suuret liikennemäärät sekä ruuhkasuunnan liikenteen sujuvuus. Hiljaisen liikenteen aikaan liikennemäärät ovat alhaisempia, jolloin vihreän tarve on vähäisempi ja odotusaikoja risteyksessä voidaan lyhentää.

Osassa Helsingin liikennevaloristeuksista on lisäksi käytössä erikoisohjelmia epäsäännöllisesti toistuvia tapahtumia varten. Erikoisohjelmat ovat suunniteltu sellaisiin liikennetilanteisiin, joissa jonkin tietyn ajosuunnan liikenteen sujuvuutta on tarpeen korostaa. Näitä ovat esimerkiksi satamaliikenteen ja yleisötapahtumien erikoisohjelmat.

Risteysiin asennettujen ilmaisimien avulla pystytään havaitsemaan risteykseen saapuva liikenne, jolloin yksittäinenkin liikennevalo-ohjelma toimii joustavasti liikennetilanteen mukaan. Valo-ohjauksen toimintaan vaikuttavat yksittäisen risteuksen tasolla myös joukkoliikenteen liikennevaloetuuudet. Tekniset viat voivat kuitenkin heikentää liikennevalojen optimaalista toimintaa. Ilmaisimien rikkoutuminen tai joukkoliikenneetuuksien ilmaisujen häiriöt saattavat näyttäytyä joustamattomana liikennevalo-ohjauksena.

Liikennevalot voidaan kytkeä yöaikaan pois toiminnasta, jos liikenne on hyvin vähäistä eikä liikennevalojen poiskytkemisestä aiheudu vaaraa. Valo-ohjauksen poiskytkeminen kasvattaa merkittävästi liikenneonnet-

tomuusriskiä, joten liikennevalojen poiskytkeminen on harkittu risteyskohtaisesti.

Risteyksien liikennevalo-ohjelmat vaihtuvat automaattisesti ennalta määriteltujen viikonpäivien ja kellonaikojen mukaisesti. Automaatiikalla ei pystytä kuitenkaan huomioimaan epäsäännöllisesti toistuvia tai ennalta-arvaamattomia liikennetilanteita, joita aiheutuu esimerkiksi huonosta ajokelistä, liikenneonnettomuuksista, työmaajärjestelyistä tai tapahtumista.

Pääkaupunkiseudun liikenteenhallintakeskuksella on tärkeä rooli liikennevalojen operoinnissa. Liikenteenhallintakeskuksen päivystäjä seuraa katuverkon liikennetilannetta liikenteenseurantakameroiden avulla sekä vastaanottaa palautetta yleisöltä liikennevalojen toiminnasta ja vioista. Päivystäjä vaihtaa tarvittaessa liikennevaloristeyksen ohjelmaa etäyhteyden avulla liikennetilanteeseen paremmin sopivaksi. Liikenteenhallintakeskuksen operointi on aktiivista ja jatkuvaa vallitseva liikennetilanne huomioiden, jolloin operoinnilla pystytään edistämään liikenteen sujuvuutta.

Liikenteenseurantakameroita on tällä hetkellä noin 50 kappaletta katuverkolla ja uusia kameroita lisätään tarpeen mukaan liikenteen ajantaisaisen tilannekuvan parantamiseksi ja operoinnin helpottamiseksi. Noin kaksi kolmasosaa Helsingin liikennevaloristeyksistä kuuluu keskusohjausjärjestelmien piiriin, mikä mahdollistaa liikennevalojen ohjaamisen ja toiminnan seuraamisen etäyhteydellä. Keskusohjausjärjestelmät kattavat kantakaupungin alueen liikennevaloristeykset sekä esikaupunkialueiden liikenteellisesti merkittävät valo-ohjatut risteykset. Keskusohjausjärjestelmään on tavoitteena liittää jatkossa myös uusia liikenteellisesti tärkeitä liikennevaloristeyksiä, mikä mahdollistaa aktiivisen valo-ohjauksen operoinnin nykyistä kattavammin.

Kaupunkistrategian 2017-2021 tavoitteena on, että tietyt hoidetaan tavalla, joka häiritsee kaupunkilaisten arkea mahdollisimman vähän. Työmaihin liittyvät tilapäiset liikennejärjestelyt aiheuttavat haasteita liikenteen sujuvuudelle ja liikennevalo-ohjaukselle. Tilapäiset liikennejärjestelyt voivat muuttaa olennaisesti liikennetilannetta yksittäisessä risteyksessä tai laajemmalla alueella lyhyellä varoitusaikalla. Liikennevalo-ohjauksen optimoiminen muuttuneisiin liikennejärjestelyihin ei välttämättä ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista käytössä olevien resurssien puitteissa. Kaupunkiympäristön toimialalla kehitetään parhailaan uusia toimintatapoja, joilla pystyttäisiin nykyistä paremmin ennalta koimaan ja hallitsemaan tilapäisten liikennejärjestelyiden aiheuttamia haittoja myös liikenteen sujuvuuden näkökulmasta.

Liikennevalojen toimintaa muokataan jatkuvasti eri kanavista saadun palautteen ja tiedon perusteella. Lisäksi yhtenä merkittävänä valo-ohjaukseen liittyvänä kehityshankkeena on raitioliikenteen liikennevaloehtuuksien vahvistaminen raitioliikenteen kehittämisohjelman mukaisesti, millä on vaikutuksia myös muulle liikenteelle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anna Nervola, liikenneinsinööri: 310 37135
anna.nervola(a)hel.fi

Liitteet

1 Karhuvaara Arja, toivomusponsi, Kvsto 13.6.2018 asia 10

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Valtuutettu Arja Karhuvaara on tehnyt 13.6.2018 seuraavan toivomusponnen:

Merkitessään tiedoksi vuoden 2017 ympäristöraportin, kaupunginvaltuusto edellyttää, että liikennesuunnittelua tutkii mahdollisuuden sujuvoittaa liikennettä ja liikennevalo-ohjausta liikkumisen määrä eri vuorokauden aikoina huomioiden. Tällä mahdollistetaan sujuva liikenne, eikä seisoteta liikennettä turhaan liikennevaloissa päästöjä aiheuttamassa.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 30.11.2018 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anna Nervola, liikenneinsinööri: 310 37135
anna.nervola(a)hel.fi

Liitteet

1 Karhuvaara Arja, toivomusponsi, Kvsto 13.6.2018 asia 10

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 587

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Petrus Pennasen ym. valtuustoaloitteesta Kruunusilto- jen avaamisesta yöaikaan takseille ja sähköbussuille

HEL 2018-009101 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Risto Rautava: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydäl-
le.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Niko Setälä, projektipäällikkö: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan
lausunnon:

Kruunusillat-hankkeen taustaa ja tavoitteita

Kruunusillat -hankkeen hankepäätöksen (kaupunginvaltuusto 31.8.2016) mukaisesti joukkoliikenneyhteyttä on suunniteltu siitä lähtö-
kohdasta, että siltayhteyksiä Merihaasta Nihtiin ja Nihdistä Korkeasaa-
ren kautta Kruunuvuorenrantaan saavat käyttää vain raitiovaunut, pyö-
räliikenne ja jalankulkijat, joiden lisäksi reittiä voivat käyttää hälytysajo-
neuvot kiireellisissä tehtävissä.

Hankkeen tavoitteena on toteuttaa nopea ja luotettava joukkoliiken-
neyhteys Kruunuvuorenrantaan ja muualle Laajasaloon. Siksi raitiotie
on suunniteltu omalle muusta liikenteestä erotellulle väylälleen. Rata-
alueella kulkeva muu ajoneuvoliikenne olisi riski pikaraitioliikenteen tur-

vallisuudelle ja sujuvuudelle ja pelkkänä raitiotienä yhteyden maise-
mointi ja liittäminen nykyiseen katuverkkoon on helpompaa ja vähem-
män haittoja aiheuttavaa. Yhteys on myös edullisempi toteuttaa, kun
rata-aluetta ja sen liittyviä katuverkkoon ei tarvitse mitoittaa bussili-
ikenteen vaatimusten mukaisesti.

Raitiotien pinta toteutetaan maisemoituna nurmirataratkaisuna Korkea-
saassa, Merihaan edustalla ja Kruunuvuorenrannassa. Ratkaisu
mahdollistaa hälytysajoneuvojen kulun rata-alueella tarvittaessa, mutta
ei sovellu jatkuvalla kumipyöräliikenteelle. Liittymät muotoillaan siten,
että ajoneuvoliikenne ei ohjaudu raitiotielle. Tarkoituksena on osoittaa
selvästi, että kyseessä ei ole yleinen ajoreitti, vaikka hälytysajoneuvo-
jen onkin mahdollista sitä tarpeen vaatiessa käyttää.

Raitioliikenteen liikennöinti-aikojen ulkopuolelle jäävä liikenne

Kruunusillat-yhteyden siltaosuuksilla Merihaasta Nihtiin ja Nihdistä Kor-
keasaaren kautta Kruunuvuorenrantaan, eli keskustan ja Laajasalon
välisillä linjoilla, liikennöidään raitiovaunuilla tämänhetkisen suunnitel-
man mukaan päivittäin noin kello 5.30 – 2.00, eli liikennettä on varhais-
saamusta yöhön asti. HSL ei ole sulkenut pois liikennöinti-aikojen laa-
jentamista, jos se osoittautuu kustannustehokkaaksi tavaksi hoitaa
Laajasalon yöliikennettä. Liikennöintiajan ulkopuolellakin radalla aje-
taan kalustosiirtoja varikoiden välillä sekä tehdään raitiotien kunnossa-
pitoon liittyviä töitä.

Aamuyöllä Laajasalon joukkoliikenne on tarkoitus hoitaa Herttoniemen
kautta kulkevin bussilinjoin. Nykyisin Laajasalon alueen yöbussilinjat
kulkevat arkipäivisin noin kahteen asti yöllä, viikonloppuisin lähes vii-
teen aamulla. Raitioliikenteen kulkuaikojen ulkopuolella on siis käytän-
nössä bussiliikennettä vain viikonloppuisin, nykytilanteessa 9 vuoroa
yössä Laajasalon suuntaan. Yöaikaisen taksiliikenteen määrästä ei ole
tutkittua tietoa.

Katuyhteys Laajasaloon Herttoniemen kautta on käytössä ympäri vuo-
rokauden ja yöaikaan reitti on ruuhkaton ja sujuva. Aikasäästö siltayhtey-
den kautta liikennöitäessä ei siten ole niin merkittävä kuin päiväai-
kaan liikenteen ollessa vilkkaampaa. Aamuyön bussi- ja taksiliikenteen
salliminen Kruunusillat-yhteyden raitiotietä ja siltoja pitkin nopeuttaisi
matkoja lähinnä Kruunuvuorenrannan alueelle, mutta muualla Laajasa-
lossa vaikutus olisi vähäinen. Nopeutuvien matkojen vähäinen määrä ei
perustele raitiotien muuttamista bussi- ja taksiliikenteelle sopivaksi ka-
duksi.

Taksi- ja bussiliikenteen muuttaminen sähkövoimalla kulkeväksi on
kannatettava tavoite niiden reitistä riippumatta.

Yhteyden muuttaminen ajoneuvoliikenteelle sopivaksi

Taksi- ja bussiliikenteen salliminen Kruunusillat -yhteydellä raitioliikenteen liikennöintiaikojen ulkopuolella eli öisin noin kello 02.00 – 05.30 välisenä aikana tarkoittaisi käytännössä raitiotien rata-alueen muuttamista normaaliksi kaduksi ja ei-sallitun liikenteen pääsyn estämistä tälle kadulle puomijärjestelyin.

Jos raitiotieyhteydellä sallittaisiin moottoriajoneuvoliikenne, vaikka vain raitiotien liikennöintiaikojen ulkopuolella ja puomeilla rajoitettuna, tulisi myös reitin liikennejärjestelyt toteuttaa jatkuvan moottoriajoneuvoliikenteen mahdollistavina katuina eli käytännössä normaalina katuna. Katutilan mitoitus tulisi kasvattaa bussiliikenteen vaatimusten mukaiseksi ja ajorata päällystää asfaltilla koko pituudeltaan, niin Merihaan edustalla kuin Korkeasaarensakin. Koko väylän leveys ja liittymäjärjestelyt tulisi tarkistaa ja tarpeen mukaan suunnitella uudestaan, huomioiden myös puomijärjestelmien tilantarve. Ajoratojen leventäminen voi johtaa esimerkiksi kävelyalueiden ja istutusalueiden kaventamiseen tai siltojen leventämiseen.

Vastaavasti myös liikenteenohjauksessa tulisi ottaa huomioon reittiä käyttävä ajoneuvoliikenne, mikä tekisi mm. liikennevalojärjestelyistä monimutkaisempia. Ajoneuvoliikenteen tuominen yhteydelle kasvattaisi raitioradan kunnossapitotarvetta ja -kustannuksia ja kasvattaisi myös kadun muuta kunnossapitotarvetta.

Muutos toisi öistä läpiajavaa moottoriajoneuvoliikennettä Merihaan rantaan, Nihtiin, Korkeasaaren pohjoisrannalle ja Kruunuvuoren alueelle. Vaikka käyttöoikeus olisi rajattu sähkökäyttöisiin ajoneuvoihin, toisi liikenne kuitenkin lisähaittaa näille alueille yön hiljaisina tunteina.

Liikenteen rajoittaminen puomijärjestelyin

Liikennettä rajoittavan puomijärjestelmän tulisi kattaa raitiotien varsi Merihaan ja Kruunuvuorenrannan välillä. Puomeja tarvittaisiin alustavasti noin kuuteen kohtaan yhteyden varrella: Merihaassa sekä Sörnäisten rantatien että Haapaniemenkadun liittymiin, Nihdissä Merihaansillan ja Finkensillan päihin, Korkeasaarensa pysäkkialueen itäpuolelle ja Kruunuvuorenrannassa Koirasaarentien länsipäähän.

Puomien aukaisutekniikkaan liittyvä varustus pitäisi asentaa kaikkiin reitillä potentiaalisesti käytettäviin raitiovaunuihin (osuus Merihaan ja Nihdin välillä on mahdollisesti myös kaupunkiraitioliikenteen reitti) ja huoltokalustoon, hälytysajoneuvoihin jotka käyttäisivät siltayhteyttä (paloautot, ambulanssit, poliisiautot ym.), yöliikenteessä käytettävään busikalustoon ja lisäksi varustuksen pitäisi olla saatavilla kaikille taksiyrittäjille, jotka sen haluavat käyttöönsä. Nykyisen lainsäädännön mukaan

taksilupien määrää ei ole rajoitettu, joten potentiaalisia käyttäjiä laitteistolle olisi tuhansia. Ajo-oikeuden myönnölle pitäisi laatia selkeät kriteerit. Puomien tulisi olla hallittavissa myös liikenteenohjauskeskuksesta, jossa seurattaisiin niiden mahdollisia vikatilanteita ja reagoitaisiin niihin.

Puomijärjestelmän toimintavarmuudella on suuri vaikutus raitioliikenteeseen. Jos puomijärjestelmä vikaantuu, aiheuttaa se helposti merkittäviä viiveitä raitioliikenteeseen. Vikatilanteessa puomit voidaan joutua nostamaan pysyvästi auki -asentoon, mikä mahdollistaa raitioliikenteen toiminnan, mutta myös luvattoman ajoneuvoliikenteen raitiotielle. Puomijärjestelmä nostaisi yhteyden häiriöalttiutta uuden teknisen järjestelmän myötä.

Raitiovaunun tunnistamisen tulisi tapahtua vauhdissa siten, ettei vauunun tarvitse hidastaa puomin kohdalla aukeamista odotellessa, mikä tarkoittaa vauunun tunnistustarvetta melko kaukana puomista. Todennäköisesti puomien avaaminen aiheuttaisi normaalikäytössäkin pieniä viiveitä raitiovaunuille. Bussi- ja taksiliikenteen osalta hidastaminen puomin kohdalla voidaan sallia, tosin tällöin tulee huomioida puomien sijoittaminen mm. liittymien yhteydessä niin, ettei odottava ajoneuvo häiritse muuta liikennettä. Puomin tulisi sulkeutua heti raitiovaunun tai ajoneuvon kuljettua sen ali, ettei perässä pääse ajamaan luvattomia ajoneuvoja.

Puomijärjestelmän kustannukset koostuisivat itse puomilaitteistoista kaapelointineen ja asennuksineen, raitiovaunuihin ja yhteyttä käyttäviin muihin ajoneuvoihin asennettavista tunnistinlaitteista, puomilaitteiston ohjausjärjestelmästä ja valvomo-asennuksista sekä järjestelmän toiminnan jatkuvasta seuraamisesta ja huoltovalmiudesta. Kustannuksen arvioiminen vaatisi tarkempaa suunnittelua.

Muutostarpeet Kruunusillat-hankkeen suunnitelmiin

Merihaan ja Kruunuvuorenrannan välisen raitiotien muuttaminen moottorijoneuvoliikenteelle sopivaksi vaatisi muutoksia Nihti-Kruunuvuorenranta -välin hyväksytyihin katusuunnitelmiin ja valmistumassa oleviin rakennussuunnitelmiin, valmisteilla oleviin Hakaniemen alueen ja Nihdin asemakaavoihin ja liikennesuunnitelmiin sekä hyväksytyyn Kruunuvuoren liikennesuunnitelmaan. Esimerkiksi Merihaan edustalla raitiotien muuttaminen normaaliksi kaduksi olisi suuri periaatteellinen muutos valmisteilla olevaan suunnitelmaan.

Näillä ehdotuksen edellyttämällä katutilan muutoksilla tulisi olemaan Kruunusillat-hankkeeseen toteutus- ja ylläpitokustannuksia nostava vaikutus. Moottorijoneuvoliikenteen mahdollistamisen vaatimien muutoksien tekeminen tuo myös riskin Kruunusillat-hankkeen valmistumisen viivästymisestä, kun jo päätettyjä suunnitelmia pitää tuoda uudel-

leen valmisteluun ja päätöksentekoon. Päätöksistä tehtävät valitukset ovat myös merkittävä aikatauluriski Kruunusillat-hankkeessa.

Yhteenveto

Kruunusillat-yhteyttä mahdollisesti käyttävän aamuyön bussi- ja taksiliikenteen lyhyt toiminta-aika raitioliikenteen liikennöintiaikojen ulkopuolella ja yhteyden myötä nopeutuvien matkojen vähäinen määrä suhteessa muutoksista johtuviin rakennus- ja ylläpitokustannuksiin, yhteyden valmistumisen viivästymisriskiin, raitioliikenteen kasvavaan häiriöriskiin sekä maisemallisiin ja kaupunkitilallisiin muutoksiin ei perustele ehdotettua muutosta.

Näillä perusteilla Kruunusillat-yhteyden siltaosuuksien käyttöä Merihaan ja Kruunuvuorenrannan välillä ei ole tarkoituksenmukaista sallia bussi- ja taksiliikenteelle edes yöaikaan ja puomilaitteistolla ohjattuna.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Petrus Pennanen ja 15 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.8.2018 seuraavan valtuustoaloitteen:

Kruunusillat ovat satojen miljoonien investointi, joka lyhentää matkan Kruunuvuorenrannasta keskustaan puoleen. Suunnitelmassa siltoja voivat käyttää kevyt liikenne, raitiovaunut sekä hälytysajoneuvot.

Öisin raitiovaunujen ollessa varikolla ei silloilla kulje julkista liikennettä. Laajasalolaiset joutuvat tilanteissa, joissa kävely tai pyöräily ei käy päinsä, matkustamaan keskustaan Itäväylän kautta samalla kun sillan ajokaistat ovat tyhjillään.

Helsingin tavoite on olla maailman toimivin kaupunki myös silloin, kun ratikat eivät kulje. Käyttämällä modernia teknologiaa eli älypuomeja voitaisiin sillat avata raitiovaunuja häiritsemättä takseille ja sähköbussuille. Silloin siltainvestointi säästää aikaa ja rahaa myös yöaikaan kulkevilta Laajasalolaisilta. Matkan lyheneminen ja sähköbussien käyttö vähentää myös liikenteestä johtuvia ilmastopäästöjä.

Allekirjoittaneet kaupunginvaltuutetut ehdottavat, että kaupunki selvittää käytännön vaihtoehdot ja kustannukset siltojen varustamiseksi älypuomeilla ja muilla mahdollisesti tarvittavilla ratkaisuilla taksi- ja bussiliikenteen sallimiseksi silloin kun raitiovaunuliikennettä ei ole silloilla.

Lausuntopyyntö

20.11.2018

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 30.11.2018 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Niko Setälä, projektipäällikkö: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

Liitteet

1 Pennanen Petrus Aloite Kvsto 29082018 5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Sörnäistenkatu 1
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566

§ 588

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Said Ahmed Suldaanin ym. valtuustoaloitteesta koskien maksutonta joukkoliikennettä pitkäaikaistyöttömille

HEL 2018-009100 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Mai Kivelä: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista ja lippujen hinnoista kuuluvat siis HSL:n toimivaltaan.

HSL on valmistellut uutta taksa- ja lippujärjestelmäänsä samanaikaisesti matkakorttijärjestelmän uudistamishankkeen kanssa. Valmistelu on tapahtunut vaiheittain yhteistyössä kuntien kanssa. HSL on ennen päätöksentekoaan pyytänyt kuntien lausuntoja ehdottamistaan muutoksista. Uutta tariffijärjestelmää valmistellessaan HSL on pyrkinyt yhtenäiseen ja koko seudulla samoilla periaatteilla toimivaan lippujärjestelmään. Tämä koskee myös kaikkien erityisryhmien alennusperusteita.

Kaupunkiympäristölautakunta on viimeksi ottanut kantaa HSL:n lippujen hintoihin lausunnossa HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2019-2021. Nykyisiä joukkoliikenteen alennuslippujen myöntämisperusteita ei ole tässä vaiheessa tarpeen muuttaa tai laajentaa maksutonta joukkoliikennettä koskemaan yhtä uutta erityisryhmää. Pitkäaikaistyöttömien taloudellinen tukeminen pitää hoitaa muilla keinoilla.

Joukkoliikenteen lippujen hinnoissa on jo kaikille käyttäjille alennus, koska lipputuloilla katetaan vain noin puolet joukkoliikennepalvelun tuotantokustannuksista. Jos alennusoikeuksia laajennettaisiin, lipputulojen pieneneminen jouduttaisiin kattamaan lisäämällä jäsenkuntien verovaroja rahoitettavia maksuosuuksia, nostamalla muiden matkustajien lippujen hintoja tai karsimalla liikenteen tarjontaa.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Said Ahmed Suldaanin ja 15 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.8.2018 seuraavan valtuustoaloitteen:

Maksuton joukkoliikenne pitkäaikaistyöttömille

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki varmistaa pitkäaikaistyöttömille riittävät liikkumismahdollisuudet tarjoamalla heille maksuttoman kahden vyöhykkeen kausilipun. Toimenpiteen laskennallinen kustannus olisi nykyisillä Helsingin lipun hinnoilla noin 7,5 milj. euroa. Samalla tulee selvittää myös mahdollisuudet muiden haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien liikkumisen tukemiseen.

Hyvin järjestetty ja edullinen joukkoliikenne sekä toimiva ja yhtenäinen kevyen liikenteen verkosto takaavat kaikille tasa-arvoisen mahdollisuuden liikkua Helsingissä ja sen ympäristössä. Ne vaikuttavat myös myönteisesti kaupungin ilmanlaatuun ja sitä kautta kaupunkiviihtyvyyteen ja asukkaiden terveyteen. Helsingin sisäisen kausilipun hinta on noussut 18 % vuodesta 2014. Liian korkeat lippujen hinnat rajoittavat pienituloisten mahdollisuutta käyttää joukkoliikennettä, jolloin lippujen hintojen nousu lisää eriarvoisuutta.

Pitkäaikaistyöttömän on vaikea päästä liikkumaan kaupungissa, koska julkisilla liikkuminenkin on alimmilla työttömyyskorvauksilla monelle liian kallista. Kuukausilippu maksaa 54,70 euroa. Jos kuukauden menoihin on rahaa yhteensä 500 euroa, kuinka monen rahat riittävät bussilippuun? Liikkumaan pitää kuitenkin päästä. Jos haluamme, että kaikki ihmiset pysyvät mukana yhteiskunnassa, heidän pitää pystyä tapamaan muita ihmisiä ja päästä esimerkiksi harrastamaan.

20.11.2018

Samoin työttömänkin on päästävä lääkäriin, sosiaalitoimistoon ja muihin palveluihin, vaikka sosiaali- ja terveystalouksissa on siirrytty monille entistä kauempana sijaitseviin keskitettyihin palvelukeskuksiin.

Syrjäytymisvaarassa olevien haavoittuvien ryhmien tilanne tulee ottaa lipun hinnoissa paremmin huomioon. Pitkäaikaistyöttömiä oli TEM:n tilaston mukaan Helsingissä huhtikuussa 11 487. Lippujen hankkiminen heille maksaisi Helsingin nykyisellä hinnalla 7,54 milj. euroa, mikä saataisiin korkojen kanssa takaisin työttömien hyvinvoinnin parantuessa ja syrjäytymisen vähentyessä.

Myös kansainvälinen suuntaus tukee aloitetta. Virossa selvitetään Tallinnan maksuttoman joukkoliikenteen laajentamista koko maahan, ja myös Pariisi selvittää joukkoliikenteen tekemistä maksuttomaksi.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 30.11.2018 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Said Ahmed Suldaan Aloite Kvsto 29082018 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 589

Kaavatontin 46053/14 uudelleenvuokraaminen Viidentalo Oy:lle (Pitäjänmäki, kaavatontti 46053/14)

HEL 2018-011406 T 10 01 01 02

Höyläämötie 11

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti:

- vuokrata uudelleen Viidentalo Oy:lle (Y-tunnus: 0221624-3) teollisuus- ja varastotarkoitukseen Helsingin Pitäjänmäellä sijaitsevan korttelin 46053 kaavatontin 14 (pinta-ala 4 582 m², os. Höyläämötie 11, laskutustunnus T1146-19) liitteenä 1 olevan maanvuokrasopimusluonnoksen mukaisesti.
- oikeuttaa tonttipäällikön tai tämän valtuuttaman allekirjoittamaan edellä mainitun maanvuokrasopimuksen ja tekemään siihen vähäisiä muutoksia.

L1146-58

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jukka Helenius, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 74013
jukka.helenius(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Maanvuokrasopimusluonnos
- 2 Vuokrasopimuksen liite 1

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote

Vuokralainen

Maka/Make

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Vuokralainen pyytää päätösehdotuksen mukaisen tontin uudelleen-
vuokrausta.

Tontti on tällä hetkellä vuokrattu vuokralaiselle 1.1.1986 – 31.12.2020.
Vuokra-alueesta on ollut voimassa aikaisempia maanvuokrasopimuk-
sia, joista ensimmäinen alkoi 1.1.1956 (sopimusnumero 7029).

Tontti 46053/14 kuuluu asemakaavan nro 11472 mukaiseen toimitilara-
kennusten korttelialueeseen (KTY). Lisäksi rakennuksiin saa sijoittaa
julkisia palvelutiloja, liike-, toimisto- ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamat-
tomia teollisuus- ja varastotiloja, opetus-, koulutus-, studio-, ja näyttely-
tiloja, kokoontumistiloja, kahvila- ja ravintolatiloja sekä liikunta- ja va-
paa-ajan toimintaa palvelevia tiloja. Rakennuksen pohjakerrokseen saa
sijoittaa myymälätiloja. Päivittäistavaramyymälätiloja saa olla yhteensä
enintään 500 k-m².

Kaavatontti 46053/14 muodostuu aiemmasta rekisteritontista 46024/5
ja noin 510 m² suuruisesta määräalasta Munkkiniemen kylän tilasta
1:1172. Vuokra-alue pienenee uudelleenvuokrauksen yhteydessä 4
917 m²:sta 4 582 m²:een, koska vuokra-alueen luoteisosasta liitetään
alue Höyläämötien katualueeseen. Vuokra-alueen pienenemisen joh-
dosta vuokralaisen rakentama ajoluiska jää osittain katualueelle, mistä
on otettu maanvuokrasopimukseen rasitteenluonteinen ehto.

Tontin 46053/14 pinta-ala on 4 582 m² ja rakennusoikeus 10 459 k-m².

Tontilla sijaitsee vuokralaisen 9 180 k-m²:n suuruinen teollisuusraken-
nus ja .195 k-m² suuruinen autotallirakennus.

Uudelleen vuokraaminen perusteltua

Tontin uudelleen vuokraaminen vuokralaiselle 31.12.2048 saakka on
perusteltua.

Tontti sijoittuu uudessa yleiskaavassa toimitila-alueelle, eikä asema-
kaavapalvelun mukaan tontin käyttötarkoitukseen kohdistu po. aikana
muutostarpeita.

Lisäksi vuokratun tontin ja sillä olevan rakennuksen kunto on riittävä
ympäristö ja uusi vuokra-aika huomioon ottaen, vuokralainen on täyttä-
nyt nykyisen vuokrasopimuksen mukaiset velvoitteensa ja kaupunki ei
tarvitse tonttia muuhun käyttöön.

Vuokran tarkistaminen tarpeen

Tällä hetkellä tontin voimassa olevan maanvuokrasopimuksen perusvuosivuokra on 2 894,51 euroa elinkustannusindeksissä 1951 = 100 ja perittävä vuosivuokra noin 49 000 euroa ($10\,459\text{ k-m}^2 \times 94\text{ euroa/k-m}^2 \times 0,05$).

Esitettävän tontin uudelleenvuokrauksen yhteydessä on tarpeen tarkastaa vuosivuokraa niin, että uusi perusvuosivuokra on 7 954 euroa elinkustannusindeksissä 1951 = 100 ja uusi vuosivuokra noin 155 501 euroa.

Uusi vuosivuokra perustuu maanpäällisen rakennusoikeuden $8\,256\text{ k-m}^2$:n osalta pääoma-arvoon 17 euroa/k-m² ja maanalaisen rakennusoikeuden $2\,203\text{ k-m}^2$:n osalta pääoma-arvoon 8,50 euroa /k-m² elinkustannusindeksissä 1951 = 100 sekä viiden prosentin tuottoon. Nykyrhassa pääoma-arvo (indeksi 1955) on maanpäällisen rakennusoikeuden osalta noin 332 euroa/k-m² ja maanalaisen rakennusoikeuden osalta noin 166 euroa/k-m².

Uusi vuosivuokra perustuu ulkopuolisen asiantuntijan (Newsec Valuation Oy, 23.12.2015) tekemään arvioon ja siihen, että vuokra-alueella käytetään rajoitetusti pelkästään teollisuus- ja varastotarkoitukseen tontin kaavamerkinnästä (KTY) huolimatta, joka sallisi myös toimistorakentamisen. Vuokra-alueella oleva rakennus on tällä hetkellä teollisuus- ja varastokäytössä, eikä se nykyisenlaisena sovellu moderniin toimistokäyttöön, joten vuokralaisella ei ole kilpailumahdollisuuksia lähitöillä sijaitsevien modernien toimistorakennusten rinnalla. Maanvuokran korotus on teollisuuskäytössäkin kolminkertainen entiseen vuokraan nähden, joten toimistokäyttöä vastaavan maanvuokran periminen olisi vuokralaisen kannalta kohtuutonta rakennuksen tosiasiallinen käyttötarkoitus huomioon ottaen. Rakennusta ei olla lähivuosina muuttamassa puhtaaksi toimistorakennukseksi, mutta tähänkin vaihtoehtoon on varauduttu sopimusehdolla, jonka mukaan rakennusoikeudesta vähintään 50 % tulee olla teollisuus- tai vastaavassa käytössä.

Koska vuokralainen hakee vuokraamansa tontin uudelleen vuokraamista hyvissä ajoin etukäteen ennen nykyisen vuokra-ajan päättymistä, edellä sanotun vuokran tarkistamisen on syytä tulla voimaan vasta nykyisen vuokrasopimuksen vuokra-ajan päättymishetken mukaan. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että edellä sanotusta tarkistetusta uudesta vuosivuokrasta peritään 32 prosenttia nykyisen vuokra-ajan päättymispäivään eli 31.12.2020 saakka.

Uudelleenvuokrausta koskevat muut sopimusehdot

Päätösesityksessä esitettävään uudelleenvuokraukseen otetaan liitteenä olevan vuokrasopimusluonnoksen mukaiset ehdot.

20.11.2018

Vuokrasopimusluonnoksen maaperäehdossa on otettu huomioon, että tontti on ollut aiemmin vuokrattuna po. käyttötarkoitukseen ja sillä sijaitsee jo vuokralaisen rakennus/rakennuksia.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jukka Helenius, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 74013
jukka.helenius(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Maanvuokrasopimusluonnos
- 2 Vuokrasopimuksen liite 1

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote

Vuokralainen

Maka/Make

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

§ 590

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 22.3.2018 § 46

HEL 2018-000770 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä toimialan lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksestä 22.3.2018 § 46 tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Lakipalvelut-yksikön päällikkö on hylännyt Lokitiellä tapahtuneeseen auton vaurioitumiseen liittyvän vahingonkorvaushakemuksen.

Esitetyt vaatimukset ja niiden perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan vaatimuksensa vahingonkorvauksesta Lokitiellä tapahtuneeseen ajoneuvovaurioon liittyen. Vahingonkorvaushakemuksen ja oikaisuvaatimuksen mukaan vahinko on aiheutunut kaupungin katujen kunnossapitotoimenpiteiden laiminlyönnistä.

Hakija on 9.11.2017 kello 7.30 ollut ajamassa pitkin Lokitietä, jolla on ollut uusi hidastetöyssy. Töyssyä ei ollut kunnolla merkitty, jonka takia sitä ei voinut huomata. Hakijan ajoneuvo on vaurioitunut ajettaessa töyssyyn.

Juuri tehty hidastetöyssy on ollut puutteellisesti merkitty. Töyssystä puuttui huomiomaalaukset. Puutteellisten merkintöjen takia se ei ole ollut havaittavissa, ja ajoneuvoa ei voinut pysäyttää ennen sitä. Töyssy oli myös korkea ja jyrkkä. Lisäksi töyssyn havaitsemista haittasi pimeys ja sade, varsinkin kun kyseisellä tieosuudella on melko uusi päällyste.

Hakija huomasi töyssyn vasta kohdalla, ja havainnon jälkeen hakija teki äkkijarrutuksen, jonka johdosta ajoneuvon etupuskuri osui töyssyyn.

Hakijan ajoneuvon puskuri on vaurioitunut ajettaessa puutteellisesti merkittyyn hidastetöyssyyn. Vahinko johtuu kaupungin kunnossapitotoimenpiteiden laiminlyönnistä. Hakija vaatii korvauksena ajoneuvon korjauksesta yhteensä 1.473,66 euroa.

Päätöksen perustelut

Saadut selvitykset

20.11.2018

Hakija on 9.11.2017 noin kello 7.30 ajanut autollaan Lokitiellä juuri uusittuun hidastetöyssyyn niin, että ajoneuvon etupuskuri on ilmeisesti vaurioitunut.

Kunnossapitopuolen mukaan tietyömaasta eli hidastetöyssyjen uusimisesta on varoitettu tietyöliikennemerkein. Paikalla on lisäksi ollut pysyvät suojatiemerkit, joissa on huomiolevy musta-valkoraidallisella ruudukuksella varoittamassa autoilijoita korotetusta suojatiestä. Vahinkopaikan kohdalla on ollut nopeusrajoitus 30 kilometriä tunnissa, jolloin töyssystä ei tarvita erillistä liikennemerkkiä.

Kunnossapitopuoli on noudattanut Liikenneviraston ohjetta, jonka mukaan merkinnät katupäällysteeseen tehdään heti, kun se on teknisesti mahdollista. Sade on estänyt merkintöjen maalaamisen välittömästi kunnostustyön jälkeen.

Ajoneuvon kuljettajan on noudatettava riittävää varovaisuutta ja huolellisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Ajoneuvon tilannenopeuden tulee olla sellainen, että ajoneuvon nopeus pystytään hidastamaan tai tarvittaessa ajoneuvo kokonaan pysäyttämään ennen ajoradalla olevaa estettä eli tässä tapauksessa hidastetöyssyä. Myös sääolosuhteet esimerkiksi pimeys ja sade tulee huomioida tilannenopeutta ja näkyvyyttä arvioitaessa.

Edellä olevan perusteella kaupunki ei ole laiminlyönyt kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaisia vastuitaan. Kaupunki ei näin ollen ole vastuussa aiheutuneista vahingoista.

Sovellettu lainsäädäntö

Vahingonkorvauslaki (31.5.1974/412) 2:1 §.

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §.

Tieliikennelaki (267/1981) 3.1 §, 23.1 §.

Lopputulos

Asiassa saatujen selvitysten nojalla on katsottava, että Helsingin kaupunki ei ole vastuussa hakijan ajoneuvon vaurioitumisesta. Aiemmin tehdyn lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksen jälkeen ei ole esitetty uutta näyttöä siitä, että vahinko johtuisi kaupungin toimenpiteistä. Hidastetöyssyt ovat olleet kyseisellä tiellä jo aiemmin, nyt töyssyille on vain tehty kunnostus. Tietyömaasta on varoitettu liikennemerkein. Paikalla on lisäksi ollut pysyvät suojatiemerkit. Maalaukset asfalttiin on tehty heti kun se on ollut teknisesti mahdollista.

20.11.2018

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että lakipalvelut-yksikön päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Matti Laihonen, lakimies, puhelin: 310 38813
matti.laihonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi kirjeitse 27.3.2018. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 3.4.2018 eli säädetyssä määräajassa.

Oikaisuvaatimus ja muut asiakirjat ovat olleet nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

20.11.2018

Asia/16

Lisätiedot

Matti Laihonen, lakimies, puhelin: 310 38813
matti.laihonen(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 oikaisuvaatimus 3.4.2018
- 2 Vahingonkorvaushakemus 8.1.2018
- 3 selvitys HEL018-000770.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Yksikön
päällikkö 22.03.2018 § 46

§ 591

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 23.3.2018 48 §

HEL 2018-000829 T 03 01 00

Taka-Töölö, polkupyörävahinko

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksestä 23.3.2018 48 § tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Lakipalvelut-yksikön päällikkö on hylännyt hakijan Taka-Töölössä Paavo Nurmen tiellä tapahtuneen polkupyöräilijän kaatumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen.

Esitetyt vaatimukset ja niiden perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan vaatimuksensa vahingonkorvauksesta Paavo Nurmen tiellä tapahtuneeseen pyöräonnettomuuteen liittyen. Lisäksi hän on esittänyt 100 euron korvausvaatimuksen oikeudenkäyntikuluista, jotka koostuvat sovellettuun sääntelyyn perheytymisestä sekä muutoksenhakukirjelmän laatimiseen käytetystä ajasta. Vahingonkorvaushakemuksen ja oikaisuvaatimuksen mukaan vahinko on aiheutunut kaupungin kunnossapitotoimien laiminlyönnistä.

Hakija on 15.1.2018 kello 18.20 pyöräillyt Paavo Nurmen tiellä kevyenliikenteen väylällä ja osunut tiellä olleeseen jäätyneeseen hevosenlantaan ja tämän johdosta kaatunut. Hakija epäilee lannan olevan peräisin Helsingin ratsupoliisin ratsusta.

Hakija katsoo, ettei Helsingin kaupunki ole täyttänyt kunnossapitolain mukaisia velvollisuuksiaan, koska hevosenlanta ei ollut siivottu vilkasliikenteiseltä väylältä. Tämän takia kyseinen väylä ei ollut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa.

Hakijan mukaan hän on tapahtumahetkellä ajanut polkupyörällä hidastettua vauhtia, joka on ollut pimeisiin olosuhteisiin nähden sopiva. Lisäksi hän katsoo, että hevosenlanta ajoradalla ei ole sellainen ennalta-arvattava tilanne, joka tienkäyttäjän tulee huomioida.

Hakija vaatii kaupungilta 310,00 euron korvausta rikkoutuneista housuista ja kengistä sekä 100,00 euron korvauksen oikeudenkäyntikuluista eli yhteensä 410,00 euroa.

Päätöksen perustelut

Saadut selvitykset

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta velvoittaa kaupungin pitämään kadun liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Saman lain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Tähän perustuen Helsingissä kadut on jaettu kunnossapitoluokkiin, joiden mukaan määräytyvät muun muassa kunnossapitotoimenpiteiden toimenpiteajat.

Paavo nurmen tie kuuluu hoitoluokkaan III. III luokan väyliä poistetaan näkyvä roska ja lika tarvittaessa. Taas esimerkiksi II hoitoluokkaan kuuluvilta kaduilta roska ja lika poistetaan säännöllisesti ja I luokan kaduilta päivittäin.

Puhtaanapidon osalta vahinkoalue kuuluu vyöhykkeeseen 2, joilla päällystettyjen pintojen tulee olla vähintään siistejä ja esimerkiksi ihmisen terveydelle vaaraa aiheuttavat roskat on poistettava kaikilta välittömästi niiden havaitsemisen jälkeen. Tällaistenkin terveydelle haitallisten roskien havaitseminen tapahtuu lähtökohtaisesti muiden kunnossapitotoimien suorittamisen yhteydessä, taikka jonkun henkilön ilmoituksesta.

Asiassa ei ole varmaksi osoitettu lannan alkuperää, mutta on mahdollista, että se on Helsingin ratsupoliisin hevosen jätös. Mikään laki ei nimellisesti velvoita ratsupoliiseja itse keräämään hevostensa jätöksiä. Oikeuskäytännössä hevosenlannan keräämättä jättämistä ei myöskään ole yksiselitteisesti katsottu roskaamiseksi. Ratsupoliisien ei myöskään tarvitse itse ilmoittaa kaupungille hevosten jätöksistä, koska ne siivotaan muiden kunnossapitotoimenpiteiden yhteydessä. Hevosenlanta on kasviperäistä, joten se myös hajoaa ja leviää sateiden ym. mukana melko nopeasti, eikä aiheuta samanlaisia haju-, siisteys- tai mahdollisia tautihaittoja kuin vaikka koirien jätökset. Hevosia kulkee taajamassa muutenkin niin vähän, että niiden jätökset eivät aiheuta haittaa enemmälti.

Kunnossapitopiiriltä saatujen tietojen mukaan vahinkoalueen roska-astiat on tyhjennetty vahinkopäivänä. Roska-astioiden tyhjennyksen yhteydessä kerätään irtoroskat roska-astian välittömästä läheisyydestä. Tässä yhteydessä ei ole kuitenkaan havaittu hevosenlantaa alueella.

Koska vahinkoalueelta poistetaan näkyvät roskat tarvittaessa, tulee tästä tarpeesta tehdä ensin havainto. Kaupungin alueella tehdään jat-

20.11.2018

kuvasti kunnossapitotöitä ja tarkastuksia, joissa kunnossapitotoimien tarvetta havainnoidaan. Lisäksi tällaisesta tarpeesta tulee ilmoituksia esim. kuntalaisilta. Kyseisessä tapauksessa kaupungilla ei ollut tietoa, että vahinkopaikalla oli jäätynyttä hevosenlantaa. Kyseistä lantakasaa ei siis oltu ennen vahinkoa havaittu, eikä ole tästä syystä poistettu. Hakijan oma ilmoitus ei tämän kyseisen vahingon osalta ole tullut riittävän ajoissa, koska vahinko oli jo tapahtunut.

Polkupyörää pidetään tieliikennelaisissa ajoneuvona. Ajoneuvon kuljettajan on lain mukaan ajaessaan noudatettava riittävää varovaisuutta ja huolellisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin näkyvyys ja olosuhteet sallivat. Nopeuden on lisäksi oltava sellainen, että kuljettaja säilyttää ajoneuvon hallinnan. Talvella pyöräiltäessä on noudatettava erityistä varovaisuutta ja hämärässä tulisi aina käyttää valoa. Mikäli on niin pimeää, ettei kuljettaja näe lainkaan eteensä, tulee ajoneuvon kuljettaminen keskeyttää vahingon välttämiseksi. Ajouradalla voi olla monenlaisia esteitä, joita tulee pystyä väistämään.

Hallintoasiasta osapuolille aiheutuneita kuluja ei korvata, vaan kukin vastaa omista kuluistaan.

Sovellettu lainsäädäntö

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2:1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 14 §

Tieliikennelaki (267/1981) 3.1 §, 23.1 §

Hallintolaki (434/2003) 64 §

Lopputulema

Asiassa saatujen selvitysten nojalla on katsottava, ettei Helsingin kaupunki ole vastuussa hakijan kaatumisesta polkupyörällä. Aiemmin tehdyn lakipalvelut-yksikön päällikön päätöksen jälkeen ei ole esitetty uutta näyttöä siitä, että vahinko johtuisi kaupungin laiminlyönnistä.

Helsingin kaupunki ei ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia velvoitteitaan, koska se on hoitanut alueen puhtaanapitoa lain ja määriteltyjen kunnossa- ja puhtaanapitoluokkien vaatimusten mukaisesti. Vahingon on aiheuttanut ennalta arvaamaton seikka, eikä kyseiseen tapahtumaan olisi näin voitu kunnossapitotoimenpiteillä paremmin varautua.

20.11.2018

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että lakipalvelut-yksikön päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tuuli Juntti, lakimies, puhelin: 310 21210
kymp.korvausasiat(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi kirjeitse 29.3.2018. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 15.4.2018 eli säädetyssä määräajassa.

Oikaisuvaatimus ja muut asiakirjat ovat olleet nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

20.11.2018

Lisätiedot

Tuuli Juntti, lakimies, puhelin: 310 21210
kymp.korvausasiat(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 Oikaisuvaatimus 15.4.2018
- 2 Kartta vahinkopaikasta
- 3 Selvitys kunnossapidosta

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Yksikön
päällikkö 23.03.2018 § 48

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Sörnäistenkatu 1
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566

20.11.2018

Asia/18

§ 592

Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 8.11.–14.11.2018 tekemien päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen kaupunkiympäristön toimialan viranomaisten 8.11.–14.11.2018 tekemiä päätöksiä.

Kuntalain 92 §:n mukaan toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita. Otto-oikeutta ei saa siten käyttää mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin poikkeamisasioihin.

Kaupunkiympäristön toimiala

Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus

Maankäyttöjohtaja

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tonttipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tontit, tiimipäällikkö asuntotontit

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tontit, tiimipäällikkö yritystontit

[Päätökset](#)

Liikenne- ja katusuunnittelu, liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö

[Päätökset](#)

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus

Tekninen johtaja

[Päätökset](#)

Rakennetun omaisuuden hallinta, rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö

[Päätökset](#)

Rakennetun omaisuuden hallinta, palvelutilaverkko, yksikön päällikkö

20.11.2018

Asia/18

[Päätökset](#)

Tilapalvelut, toimitilavuokraus, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Tilapalvelut, yritysvuokraus, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Tilapalvelut, tukkutori, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Rakennuttaminen, rakennuttamispäällikkö

[Päätökset](#)

Rakennuttaminen, talotekniikka, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Asuntotuotanto, asuntotuotantopäällikkö

[Päätökset](#)

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus

Asiakkuusjohtaja

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, asuntopalvelut, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, alueiden käyttö ja -valvonta, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, alueiden käyttö, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 9.11.2018

[Päätösasiakirjat](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

20.11.2018

Asia/18

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

20.11.2018

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588 ja 592 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 589 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

20.11.2018

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 590 ja 591 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

20.11.2018

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

20.11.2018

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Sörnäistenkatu 1
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

20.11.2018

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

20.11.2018

Kaupunkiympäristölautakunta

Anni Sinnemäki
puheenjohtaja

Katja Sulkko
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Atte Kaleva

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 30.11.2018.